

LA/Olli Lappalainen

5.1.1993

2

henkilön vakuutettuna olemisesta, ei ole kassan jäsen.

Jatkuvan kannatusmaksun suorittaja on laissa määriteltä "osakkaaksi".

Toimintapiiri

Vakuutuslaki sisältää vanhasta laista kokonaan puuttuvat kassan toimintapiiriin liittyvät säännökset. Eläkekassojen kannalta asialla on merkitystä, kun vedetään rajaa vakuutusyhtiötoiminnan ja eläkekassatoiminnan välille. Toimintapiiri on määriteltävä riittävän suppeasti ja täsmällisesti, jottei vakuutusliikkeelle ominainen liikemäisyys voi tulla kysymykseen.

Lakiin on otettu mm. säännös, jonka mukaan rekisteröidyn yhdistyksen sääntöjä muuttamalla ei saa vaikuttaa kassan toimintapiiriin.

Toimintapiiri voidaan määritellä aina yhden työnantajan tai samaan konserniin kuuluvien useiden työnantajien perusteella. Muissa tilanteissa, esimerkiksi toiminta samalla alalla, on edellytyksenä toiminnan perusteltavuus. Tämän harkitsee sosiaali- ja terveysministeriö sääntöjä vahvistaessaan.

Lain voimaantulosäännöksen mukaan toiminnassa oleva eläkekassa saa kuitenkin säilyttää toimintapiirinsä, vaikka tätä olisikin pidettävä uuden lain vastaisena. Tämä kuitenkin edellyttää sääntöihin otettua määräystä. Uusia uuden lain vastaisia osakaita kassa ei kuitenkaan enää saa ottaa.

Vähimmäisjäsenmäärä

TEL- tai YEL-toimintaa harjoittavan eläkekassan vähimmäisjäsenmäärä on uuden lain mukaan 300 jäsentä. Kaikki lakisääteistä toimintaa harjoittavat kassat täyttävät tämän edellytyksen.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi erityisistä syistä myöntää poikkeuksia vähimmäisjäsenmäärävaatimuksista.

Lainanotto ja varojen sijoittaminen

Uuden lain mukaan toiminnan harjoittamisen tulee olla mahdollista ilman lainanottoa. Poikkeuksena mainitaan kuitenkin esimerkiksi omien toimitilojen tarkoituksenmukaiseen hankkimiseen tarvittavat luotot.

LA/Olli Lappalainen

5.1.1993

3

Kassa saa omistaa enintään 20 prosenttia osakeyhtiön osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden äänimäärästä. Yhteen yhtiöön tai saman konsernin yhtiöihin saa sijoittaa enintään 10 prosenttia kassan taseen loppusummasta. Rajoitukset eivät kuitenkaan koske kassan toimintaan liittyviä yhtiöitä eikä asunto- tai kiinteistöyhtiöitä.

Ennen lain voimaantuloa kassalla ollut omistusoosuus voi kuitenkin säilyä, vaikka se olisi uuden lain vastainen.

Hallituksen lainanottovaltuus

Eläkekassan säännöissä on mainittava lainan enimmäismäärä, josta kassan hallitus voi päättää.

Eroamisikä

Säännöissä on mainittava myös hallituksen ja hallintoveuvoston jäsenten samoin kuin tilintarkastajien eroamisikä.

Hallitus

Hallituksen jäsenten toimikausi voi olla enintään neljä vuotta. Kassan säännöissä voidaan määrätä, että toimitusjohtaja voidaan valita määräämättömäksi ajaksi hallituksen jäseneksi.

Hallituksen puheenjohtaja voidaan valita sääntöjen perusteella kassan jäsenten tai osakkaiden valitsemien hallituksen jäsenten keskuudesta.

Hallituksen jäsenen on oltava Suomen tai muun Euroopan talousalueeseen (ETA) kuuluvan maan kansalainen.

Toimitusjohtaja

Kassalla on oltava toimitusjohtaja, jonka tehtävät ja vastuu määräytyvät vakuutuslainsäädännön perusteella. Toimitusjohtajasta voidaan säännöissä käyttää nimitystä kassanjohtaja tai esimerkiksi eläkekassanjohtaja. Toimitusjohtaja on ilmoitettava vakuutuslainsäädännön kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut kassan uuden lain mukaiset säännöt.

Toimitusjohtajaa koskee sama kansalaisuusvaatimus kuin hallituksen jäsentä. Toimitusjohtajan on lisäksi asuttava Suomessa.

LA/Olli Lappalainen

5.1.1993

4

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvosto voidaan perustaa sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella ja siinä tulee olla vähintään viisi jäsentä.

Kassankokous

Kassan säännöissä voidaan edellyttää ennakoilmoittautumista kassankokoukseen (aikaisintaan viisi päivää ennen kokousta). Asiamies voi kassankokouksessa edustaa enintään säännöissä määrättyä jäsenten määrää. Kassankokous pidetään kassan kotipaikassa tai kassan säännöissä määrättyssä muussa Suomen kunnassa.

Edustajisto

Edustajistoon tulee kuulua vähintään kymmenen edustajaa ja toimikausi voi olla enintään neljä vuotta. Edustajiston vaalia koskevat tarkemmat säännökset on sisällytettävä kassan sääntöihin tai erilliseen vaalijärjestykseen. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa sääntöjen lisäksi vaalijärjestyksen.

Tilintarkastus

Tilintarkastajaksi voidaan valita myös Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Kassassa tulee olla vähintään yksi Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Jäsen tai osakas voi vaatia erityisen tarkastuksen toimittamista.

Tilinpäätös

Tilinpäätökseen on sisällytettävä tulokaskelma ja tase viimeistä edelliseltä tilikaudelta. Toimintakertomukseen on sisällytettävä rahoituslaskelma. Kassan omaisuuden arvonkorotuksille ei enää vaadita sosiaali- ja terveysministeriön suostumusta.

Vastuuvelka

Eläkekassan vakuutusmaksuvastuu vastaa voimassa olevissa sitoumuksissa tarkoitetuista tulevista vakuutustapahtumista johtuvien suoritusten ja näistä sitoumuksista aiheutuvien muiden menojen pääoma-arvoa vähennettynä tulevien vakuutusmaksujen pääoma-arvolla.

LA/Olli Lappalainen

5.1.1993

5

Korvausvastuu vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia, maksamatta olevia korvaus- ja muita määriä sekä runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuupillisesti laskettavaa tasoitusmäärää, jota koskeva sääntely on kassojen osalta uutta.

Perusteita muutettaessa vastuovelka voidaan sosiaali- ja terveysministeriön luvalla pitää uusien perusteiden mukaista määrää pienempänä enintään kymmenen vuotta.

Vakuutuskassarekisteri

ETK:ssa pidetty avustuskassarekisteri on siirretty uuden lain johdosta 1.1.1993 lukien sosiaali- ja terveysministeriölle. Tästä on annettu 4.1.1993 päivätty erillinen numeroimaton yleiskirje työeläkelaitoksille.

Sulautuminen

Eläkekassojen sulautuminen on lain mukaan mahdollista. Jos kassa omistaa yli 90 prosenttia osakeyhtiön osakkeista, kassalla on oikeus käypään hintaan lunastaa jäljellä olevat osakkeet muilta osakkeenomistajilta. Menettelyä ei sovelleta asunto-osakkeisiin.

Osakeyhtiö voidaan sulauttaa kassaan ns. yksinkertaistetulla sulautumismenettelyllä, jos kassa omistaa kaikki osakeyhtiön osakkeet.

Jakautuminen

Laissa olevaa kassan jakautumista koskevaa sääntelyä ei sovelleta eläkekassoihin.

Erinäisiä säännöksiä

Vakuutuskassojen Yhdistyksen yhteyteen perustetaan lakisääteinen vakuutuskassalautakunta, joka antaa lausuntoja ja ratkaisusuosituksia vakuutuskassa-asioissa. Lautakunta käsittelee myös eläkekassojen lisäeläketoimintaan liittyviä erimielisyyssasioita. Lautakunnan on suunniteltu aloittavan toimintansa 1.7.1993, jolloin nykyinen sopimus pohjainen korvauslautakunta lakkautetaan.

Eläkekassalla on oltava SHV-matemaatikko, jonka ottamisesta ja erottamisesta on tehtävä ilmoitus sosiaali- ja terveysministeriölle. Eläkekassan tilasta on suoritettava vakuutustekninen tutkimus vähintään joka toinen vuosi.

LA/Olli Lappalainen

5.1.1993

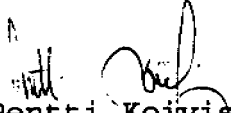
6

Voimaantulo- ja siirtymäsäännöksiä

Vakuutuskassalaki on tullut voimaan 1.1.1993 lukien. Sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymän suunnitelman mukaisesti eläkekassan on viimeistään 25 vuoden kuluessa lain voimaantulosta katettava vastuuvajaus siten, että uuden lain vaatimukset täyttyvät.

Sosiaali- ja terveysministeriö on avustuskassalain 107 §:n nojalla myöntänyt poikkeuksia esimerkiksi eläkekassojen katevaatimuksiin. Nämä luvat ovat voimassa neljä vuotta lain voimaantulosta. Mainitussa ajassa tehdyn jatkohakemuksen perustella aikaa voidaan vielä jatkaa viidellä vuodella.

ELÄKETERVAKESKUS

Seppo Pietiläinen
Pentti Koivisto

LIITTEET

Vakuutuskassalaki (1164/92)

N:o 1164

Vakuutuskassalaki

Annettu Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1992

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Vakuutuskassa on vakuutuslaitos, joka vakuutustoimintaa liikemäisesti harjoittamatta myöntää toimintapiirissään:

1) vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys-, perhe- ja osa-aikaeläkkeitä;

2) korvausta sairauden, vian tai vamman johdosta;

3) korvausta sairauden tai työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi annetusta kuntoutuksesta aiheutuviin kustannuksiin;

4) hautausavustusta; tai

5) muita etuuksia, joiden voidaan katsoa kuuluvan sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua toimintaa saa harjoittaa, jollei muualla laissa toisin säädetä, ainoastaan tämän lain alainen vakuutuskassa.

Tämä laki ei koske työttömyyskassalaissa (603/84) tarkoitettua työttömyyskassaa.

2 §

Vakuutuskassaan, joka harjoittaa työntekijäin eläkelain (395/61), yrittäjien eläkelain (468/69), sairausvakuutuslain (364/63) tai kuntoutusrahain (611/91) mukaista toimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, mikäli mainituista laeista ei muuta johdu. Sama kassa ei saa harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa ja eläkevakuutustoimintaa.

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *eläkekassalla* vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää eläkkeitä;

2) *sairauskassalla* vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää korvausta sairauden johdosta;

3) *toimintapiirillä* niitä henkilöitä, jotka voivat olla kassassa vakuutettuina;

4) *jäsenellä* vakuutuskassassa vakuutettua henkilöä, jolla on äänioikeus kassankokouksessa; henkilö, jonka vakuutettuna oleminen riippuu toisen henkilön vakuutettuna olemisesta, ei ole kassan jäsen; sekä

5) *osakkaalla* jatkuvan kannatusmaksun suorittajaa.

4 §

Vakuutuskassan toimintapiirin voi muodostaa:

1) yhden työnantajan työntekijät;

2) osakeyhtiölain (734/78) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettun samaan konserniin kuuluvien työnantajien työntekijät;

3) kahden tai useamman työnantajan työntekijät edellyttäen, että työnantajilla on sellainen taloudellinen tai toiminnallinen yhteys keskenään, että järjestelyä voidaan pitää kassan hoitamisen ja kassassa vakuutetun kannalta tarkoituksenmukaisena tai että työnantajat toimialan samankaltaisuuden taikka muun seikan vuoksi muodostavat sellaisen kokonaisuuden, että vakuutuskassatoiminnan harjoittaminen tämän ryhmän keskuudessa on perusteltua; sekä

4) henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen taikka rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella, mikäli vakuutuskassatoiminnan harjoittaminen tämän ryhmän keskuudessa on perusteltua.

Kassan toimintapiirin voi muodostaa myös määrätty osa 1 momentissa luetelluista henkilöryhmistä.

Kassan toimintapiiriin voivat kuulua myös henkilöt, jotka olisivat joutuneet eroamaan kassasta, jollei heidän vakuutustaan kassassa olisi jatkettu.

Toimintapiiriin voivat kuulua myös 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden perheenjäsenet sekä työnantajan palveluksesta eläkkeelle siirtyneet henkilöt ja heidän perheenjäsenensä.

5 §

Vakuutuskassan toimintapiiri on määriteltävä siten, ettei toimintapiirin laajuuteen voida vaikuttaa rekisteröidyn yhdistyksen sääntöjä muuttamalla.

6 §

Milloin vakuutuskassa harjoittaa 2 §:ssä tarkoitettua lakisääteistä toimintaa tai myöntää työkyvyttömyys- tai perhe-eläkkeitä, tulee kassassa olla vähintään 300 jäsentä. Pelkästään muuta toimintaa harjoittavassa kassassa tulee olla vähintään 100 jäsentä.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi erityisistä syistä myöntää poikkeuksia 1 momentin säännöksestä.

7 §

Vakuutuskassa ei saa harjoittaa muuta toimintaa kuin 1 §:ssä mainittua vakuutuskassatoimintaa.

Kassan on sopeutettava toimintansa sellaiseksi, että sen harjoittaminen on mahdollista ilman lainanottoa. Kassa saa kuitenkin ottaa maksuvalmiuden hoitamiseen tarvittavia lyhytaikaisia luottoja, omien toimitilojen tarkoituksenmukaiseen hankkimiseen tarvittavia luottoja sekä sosiaali- ja terveysministeriön luvalla erityisen painavista syistä tarvittavia muita luottoja.

Kassa ei saa ilman ministeriön lupaa omistaa osakeyhtiön osakepääomasta enempää kuin määrän, joka vastaa 20 prosenttia yhtiön osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden äänimäärästä. Kassan sijoittama määrä yhden tällaisen yhtiön tai samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden osakkeisiin saa ilman ministeriön lupaa olla enintään 10 prosenttia kassan taseen loppusummasta. Tässä momentissa säädetty rajoitukset eivät koske yhtiötä, jonka toimintaa voidaan pitää kassan toimintaan liittyvänä ja sen kannalta tarkoituksenmukaisena eikä asunto- tai kiinteistöyhtiötä.

Edellä 3 momentissa säädettyjä rajoituksia kassaan sovellettaessa otetaan huomioon myös

sellaisten muiden osakeyhtiöiden omistamat osakkeet ja määräämisvalta, joissa kassalla on enemmän kuin puolet osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Mitä 3 ja 4 momentissa säädetään osakeyhtiön osakepääomasta ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, sovelletaan vastaavaan määräämisvalttaan myös muussa yrityksessä. Kassa ei saa olla osakkaana yrityksessä, jossa se joutuu rajoittamattomaan vastuuseen yrityksen sitoumuksista.

8 §

Vakuutuskassan on sijoitettava varansa turvaavasti ja tuloa tuottavasti sekä kassan maksuvalmiutta silmällä pitäen. Kassan varoja ei saa käyttää kassan toiminnalle ilmeisesti vieraaseen tarkoitukseen.

9 §

Vakuutuskassan on jälleenvakuutuksella tai muulla tavoin järjestettävä toimintansa siten, että syntyy vakuutettuja etuja turvaava suhde vastuumenojen todennäköisen vaihtelun ja kassan vastuukyvyyn välillä.

2 luku

Vakuutuskassan perustaminen

10 §

Vakuutuskassan voi perustaa yksi tai useampi perustaja. Perustajan tulee olla Suomen tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan muun valtion kansalainen taikka yhteisö tai säätiö, jonka kotipaikka on Suomessa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa muussa valtiossa. Avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana edellyttäen, että yhtiön veloitteista henkilökohtaisessa vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomen tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan muun valtion kansalaisia. Sosiaali- ja terveysministeriön luvalla voi muukin henkilö, yhteisö tai säätiö olla perustajana.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla perustajana.

11 §

Perustamisesta on tehtävä perustamiskirja, joka on päivättävä ja perustajien allekirjoitettava.

Perustamiskirjan tulee sisältää ehdotus kassan säännöiksi, minkä lisäksi siinä on mainittava:

1) perustajien ammatti, kansalaisuus, kotipaikka ja postiosoite; sekä

2) milloin ja miten perustamiskokous kutsutaan koolle.

Jos vakuutuskassalla on takuupääoma tai pohjarahasto, on lisäksi mainittava:

1) takuupääoman tai pohjarahaston määrä ja pohjarahaston osalta sen antaja;

2) kustakin takuupääoman osuudesta (*takuuosuus*) kassalle maksettava määrä;

3) takuuosuuksien määrä, jonka perustaja sitoutuu merkitsemään;

4) aika, jonka kuluessa muut kuin perustajan merkitsemät takuuosuudet on merkittävä; sekä

5) aika, jonka kuluessa merkityt takuuosuudet on maksettava.

12 §

Vakuutuskassan säännöissä on mainittava:

1) kassan nimi;

2) kassan kotipaikkana oleva Suomen kunta;

3) kassan toimintapiiri;

4) jos kassalla on takuupääoma, sen määrä, takuuosuuksien nimellisarvo sekä mitä on määrätty takuupääoman korosta ja takaisinmaksamisesta;

5) jos kassalla on pohjarahasto, sen vähimmäismäärä;

6) kassan pienin jäsenmäärä;

7) ketkä ovat kassassa jäseniä tai muita vakuutettuja, miten he eroavat ja missä tapauksessa heidät voidaan erottaa kassasta;

8) ketkä ovat kassan osakkaita, miten osakas eroaa ja missä tapauksessa hänet voidaan erottaa kassasta;

9) etuudet, niiden suuruus tai määräytymisperuste;

10) etuuksien saamisen edellytykset;

11) etuuksien suorittamisaika;

12) miten kassan varat on sijoitettava;

13) kassan ottaman lainan määrä, josta hallitus voi päättää;

14) ketkä ovat velvollisia suorittamaan kassalle vakuutusmaksua ja miten maksu määrätty;

15) vakuutusmaksun suorittajan vastuu kassan sitoumuksista ja sen määrä (*lisämaksuvollisuus*);

16) seuraus vakuutusmaksun ja lisämaksun suorittamisen laiminlyönnistä;

17) hallituksen jäsenten ja mahdollisten varajäsenten sekä tilintarkastajien ja varatilintarkastajien lukumäärä tai vähimmäis- ja enimmäismäärä, toimikausi sekä eroamisikä;

18) jos kassalla on hallintoneuvosto, sen tehtävät, toimikausi, jäsenten lukumäärä tai vähimmäis- ja enimmäismäärä sekä eroamisikä;

19) jos kassalla on kassankokouksena toimiva edustajisto, sen jäsenmäärä ja toimikausi sekä jäsenten valitsemistapa;

20) kenellä on äänioikeus kassankokouksessa ja miten äänimäärät jakautuvat;

21) millä tavalla kutsu kassankokoukseen ja muut tiedonannot jäsenille ja osakkaille toimitetaan;

22) varsinaisessa kassankokouksessa käsiteltävät asiat;

23) kenellä on oikeus kirjoittaa kassan nimi; sekä

24) miten jäljelle jäävä omaisuus on kassan purkautuessa käytettävä.

13 §

Vakuutuskassan säännöille ja niiden muutoksille on haettava sosiaali- ja terveysministeriön vahvistus. Perustettavan kassan sääntöjen vahvistaminen edellyttää, että osakkaaksi aikova on hyväksynyt säännöt.

Ministeriön on vahvistettava säännöt tai niiden muutos, jollei aiotun vakuutustoiminnan katsota vaarantavan alan tervettä kehitystä.

Sääntöjen tai niiden muutosten vahvistamisen ehdoksi ministeriö voi asettaa kassan toiminnan laadun ja laajuuden huomioon ottaen riittävän takuupääoman tai pohjarahaston hankkimisen.

14 §

Vakuutuskassalla on oltava joko suomen- tai ruotsinkielinen nimi. Suomenkieliseen nimeen on sisällytettävä sana "vakuutuskassa". Eläkekassan nimeen voi tämän sanan sijasta kuitenkin sisältyä sana "eläkekassa" ja sairauskassan nimeen sana "sairauskassa". Vakuutuskassan ruotsinkieliseen nimeen on vastaavasti sisällytettävä sana "försäkringskassa", "pensionskassa" tai "sjukkassa".

Vakuutuskassan nimen on selvästi erotuttava muiden vakuutuskassojen nimistä. Nimi ei saa olla hyvän tavan vastainen eikä omiaan johtamaan harhaan.

Jos kassa aikoo käyttää nimeään kaksi- tai useampikielisenä, on jokainen nimen ilmaisu mainittava kassan säännöissä. Erikielisten nimien on sisällöltään vastattava toisiaan.

15 §

Jos vakuutuskassa on perustettu 4 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettun työnan-

tajan tai työnantajien palveluksessa olevia henkilöitä varten, voidaan työnantajien suostumuksella kassan säännöissä määrätä, että näiden palveluksessa olevat henkilöt ovat vakuutuskassan jäseniä. Jos työnantajan suostumus peruutetaan, on se kuitenkin voimassa vielä kuusi kuukautta sen jälkeen, kun ilmoitus peruuttamisesta on saapunut kassalle.

16 §

Jos perustettavana olevalla vakuutusyksiköllä on takuupääoma, on takuuosuuksien merkitseminen tehtävä asiakirjaan (*merkintäasiakirja*), johon on jäljennetty perustamiskirja ja sääntöjen vahvistamisesta annettu sosiaali- ja terveysministeriön päätös. Muulla tavoin tapahtuneeseen takuuosuuksien merkintään ei kassa voi vedota, mikäli merkitsijä ennen kassan merkitsemistä vakuutusyksikönsä rekisteriin ilmoittaa virheestä sosiaali- ja terveysministeriölle.

Jos takuuosuus on merkitty ehdoin, joka ei ole perustamiskirjan määräysten mukainen, on merkintä pätemätön. Jollei pätemättömyydestä ole ilmoitettu ministeriölle ennen kassan rekisteröimistä, on merkintä kuitenkin sitova. Merkitsijä ei tässä tapauksessa voi vedota mainittuun ehtoon.

Sitten kun kassa on rekisteröity, ei merkitsijä voi merkinnän pätemättömyyden perusteeksi vedota siihen, että perustamiskirjassa olevaa ehtoa ei ole täytetty.

17 §

Merkinnän hyväksymisestä ja merkitsijälle annettavien takuuosuuksien lukumäärästä päättävät perustajat. Jos perustaja on perustamiskirjassa ilmoittanut merkitsevänsä tietyn määrän takuuosuuksia, on hänelle annettava vähintään tämä määrä.

Jos takuuosuuksia ei anneta merkinnän mukaisesti, on perustajien viivytyksettä ilmoitettava siitä merkitsijöille.

18 §

Vakuutusyksikön perustamisesta päätetään perustamiskokouksessa. Perustamiskokous on pidettävä yhden vuoden kuluessa siitä, kun säännöt on vahvistettu.

Kassan perustamisesta päättävät sen perustajat. Jos takuuosuuden omistajilla on kassan sääntöjen mukaan äänioikeus, päättävät he perustamisesta.

Jos kassan perustamisesta päättävät yksinomaan perustajat, voidaan perustamiskokous

pitää ilman kutsua. Muussa tapauksessa perustajien tulee kutsua hyväksymänsä takuuosuuden merkitsijät perustamiskokoukseen perustamiskirjassa määrättyllä tavalla. Perustamiskirja, sosiaali- ja terveysministeriön sääntöjen vahvistamista koskeva päätös ja merkintäasiakirja on perustajien toimesta vähintään viikon ajan ennen kokousta pidettävä kutsussa mainitussa paikassa merkitsijöiden nähtävinä.

Perustamiskokouksessa on perustajien esitettävä 3 momentissa mainitut asiakirjat alkuperäisinä. Samoin perustajien on ilmoitettava hyväksymäänsä merkintöjä vastaava takuuosuuksien lukumäärä, takuuosuuksien jakautuminen merkitsijöille ja takuuosuuksista maksettu määrä. Nämä tiedot on otettava kokouksen pöytäkirjaan.

19 §

Vakuutusyksikö on perustettu, jos perustamista on 18 §:n 1 momentissa mainitussa määräjässä pidetyssä perustamiskokouksessa kannattanut enemmistö kokouksessa läsnä tai edustettuina olevista perustajista tai enemmistö takuuosuuden omistajista ja jos perustamiskokouksessa voidaan osoittaa, että kassan säännöt on vahvistettu ja että sen takuupääoman kaikki osuudet on merkitty ja maksettu tai että pohjarahasto on luovutettu perustajille kassaa varten. Muissa tapauksissa kassan perustaminen on katsottava rauenneeksi.

Kun kassa on perustettu, on perustamiskokouksessa toimitettava kassan sääntöjen mukaan kassankokoukselle kuuluvat vaalit.

Muutoin perustamiskokouksessa on soveltuvin kohdin noudatettava kassankokousta koskevia tämän lain säännöksiä ja kassan sääntöjen määräyksiä.

20 §

Vakuutusyksikön perustamisesta on kolmen kuukauden kuluessa perustamispäätöksen tekemisestä tehtävä ilmoitus vakuutusyksikönsä rekisteriin. Jollei kassaa mainitussa ajassa ole ilmoitettu rekisteröitäväksi tai jos rekisteröiminen evätään, on perustaminen rauennut.

Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä kassan hallituksen kaikkien jäsenten vakuutus siitä, että kassan perustamisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä ja että takuupääoma ja pohjarahasto ovat kassan hallussa. Ilmoituk-

seen on myös liitettävä kassan tilintarkastajien todistus siitä, että maksua koskevia säännöksiä on noudatettu.

21 §

Vakuutuskassan perustamisen rautessa perustajat vastaavat yhteisvastuullisesti takuupääoman ja pohjarahaston sekä niiden tuoton palauttamisesta.

22 §

Takuuosuudesta maksettava määrä ei saa olla takuuosuuden nimellisarvoa pienempi.

Takuuosuuden merkintään perustuvan velan kuittaaminen saamisella vakuutuskassalta voi tapahtua vain hallituksen suostumuksella. Suostumusta ei saa antaa, jos siitä aiheutuisi vahinkoa kassalle tai sen velkojille.

Kassa ei saa luovuttaa eikä pantata takuuosuuden merkintään perustuvaa saamistaan. Jos kassa asetetaan konkurssiin, kuuluu saaminen konkurssipesään.

Jos takuuosuus luovutetaan toiselle ennen kuin siitä maksettava määrä on kokonaisuudessaan suoritettu, on myös luovutuksensaaja ilmoitettava saantonsa kassalle vastuussa maksun suorittamisesta.

23 §

Jos perustajat ovat sopineet, että pohjarahaston maksaminen tai takuuosuuden merkitseminen voi tapahtua panemalla vakuutuskassaan muuta omaisuutta kuin rahaa (*apporttiomaisuus*), on siitä otettava määräys perustamiskirjaan. Apporttiomaisuuden tulee soveltua kassan harjoittaman vakuutustoiminnan tarkoitukseen.

24 §

Ennen rekisteröimistä vakuutuskassa ei voi hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia eikä myöskään hakea, kantaa tai vastata tuomioistuimissa tai muiden viranomaisten luona. Hallitus voi kuitenkin käyttää puhevaltaa kassan perustamista koskevissa asioissa.

Kassan puolesta ennen sen rekisteröimistä tehdystä toimesta aiheutuneesta velvotteesta vastaavat toimeen osallistuneet tai siitä päättäneet yhteisvastuullisesti. Perustamiskirjasta johdettava tai perustamiskokouksen jälkeen syntyneestä velvotteesta siirtyy vastuu kuitenkin kassalle sen jälkeen, kun se on rekisteröity.

Jos kassan puolesta on ennen sen rekisteröimistä tehty sopimus sellaisen henkilön kanssa,

joka tiesi kassan olevan rekisteröimätön, voi hän, jollei toisin ole sovittu, luopua sopimuksesta, mikäli hakemusta rekisteröimisestä ei ole tehty 20 §:ssä säädetyssä ajassa tai jos rekisteröiminen on evätty. Jollei sopimuskomppani tiennyt kassan olevan rekisteröimätön, voi hän luopua sopimuksesta siihen asti, kunnes kassa on rekisteröity.

3 luku

Vakuutuskassan johto

25 §

Vakuutuskassalla tulee olla hallitus, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. Hallituksessa voi lisäksi olla enintään yhtä monta varajäsentä kuin on jäseniä. Sairausvakuutuslain 61 §:n mukaisen työpaikkakassan hallituksessa tulee kuitenkin olla vähintään viisi jäsentä, joilla on oltava henkilökohtaiset varajäsenet.

Hallituksen valitsee kassankokous. Kassan säännöissä voidaan määrätä, että osakkailta on oikeus valita enintään puolet hallituksen jäsenistä. Muiden hallituksen jäsenten vaaliin osakkaat eivät saa osallistua. Hallituksen vaalista silloin, kun kassalla on hallintoneuvosto, säädetään 38 §:n 2 momentissa.

Hallituksen toimikauden tulee päättyä viimeistään neljäntenä vaalin jälkeisenä tilikautena joko uuden vaalin toimittavan kassankokouksen tai tilikauden päättyessä. Kassan säännöissä voidaan määrätä, että toimitusjohtaja voidaan valita määräämättömäksi ajaksi hallituksen jäseneksi.

Mitä tässä laissa säädetään hallituksen jäsenestä, on vastaavasti sovellettava hallituksen varajäsenen.

26 §

Vakuutuskassalla tulee olla toimitusjohtaja. Kassan säännöissä voidaan määrätä, että toimitusjohtajasta käytetään nimitystä kassanjohtaja. Toimitusjohtajan nimittää hallitus tai, jos kassan säännöissä niin määrätään, hallintoneuvosto.

27 §

Toimitusjohtajan on oltava Suomessa asuva Suomen tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan muun valtion kansalainen. Hallituksen jäsenten on oltava Suomen tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan muun valtion kansalaisia.

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

28 §

Hallituksen jäsen voi erota toimestaan ennen toimikauden päättymistä. Ennenaikaisesta eroamisesta on ilmoitettava hallitukselle. Hallituksen jäsenen voi erottaa toimestaan se, joka on hänet valinnut.

Jos hallituksen jäsenen toimi tulee kesken toimikautta avoimeksi tai jos hallituksen jäsen menettää 27 §:n mukaisen kelpoisuutensa sanottuun toimeen eikä varajäsentä ole, hallituksen muiden jäsenten on huolehdittava siitä, että uusi jäsen valitaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Kassankokoukselle kuuluva vaali voidaan kuitenkin, jos jäljellä oleva hallitus varajäsenet mukaan luettuina on päätösvaltainen, siirtää siihen seuraavaan kassankokoukseen, jossa hallituksen vaali muutoinkin on toimitettava.

Jollei vakuutuslaskalla ole vakuutuslaskarekisteriin merkittyä toimikelpoista hallitusta, tulee sosiaali- ja terveysministeriön kutsua kassankokous tai, jos hallintoneuvosto valitsee hallituksen, tämä valitsemaan hallitusta. Jollei kassalla ole rekisteriin merkittyä toimitusjohtajaa, tulee ministeriön kutsua hallitus tai, jos hallintoneuvosto valitsee toimitusjohtajan, tämä valitsemaan toimitusjohtaja. Jollei hallitusta tai toimitusjohtajaa valita taikka tätä viipymättä ilmoiteta vakuutuslaskarekisteriin, tulee ministeriön määrätä yksi tai useampi toimitsija hoitamaan kassan asioita, kunnes hallitus tai toimitusjohtaja on valittu ja merkitty rekisteriin.

Hakemuksen 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa saa, jollei ministeriö jo ole ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin, ministeriölle tehdä hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, osakas, jäsen, velkoja tai muu, jonka oikeus saattaa riippua siitä, että kassalla on toimikelpoinen hallitus ja toimitusjohtaja.

29 §

Hallituksessa tulee olla puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, jollei vakuutuslaskassa säännöissä toisin määrätä tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty. Kassan säännöissä voidaan määrätä, että puheenjohtaja voidaan valita vain kassan jäsenten tai osakkaiden valitsemien hallituksen jäsenten keskuudesta. Äänten mennessä hallituksessa tasan arpa rat-

kaisee puheenjohtajan vaalin. Toimitusjohtaja saa olla hallituksen puheenjohtajana vain, milloin kassalla on hallintoneuvosto.

Puheenjohtajan tulee huolehtia siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa. Puheenjohtajan on kutsuttava hallitus koolle, jos hallituksen jäsen sitä vaatii. Toimitusjohtajalla on, vaikkei hän olisikaan hallituksen jäsen, oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa, jollei hallitus määrättyssä tapauksessa toisin päättä.

30 §

Hallituksen kokouksesta on laadittava pöytäkirja, jonka allekirjoittavat kokouksen puheenjohtaja ja pöytäkirjan laatija. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan.

31 §

Hallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on enemmän kuin puolet sen jäsenistä, mikäli vakuutuslaskassa säännöissä ei vaadita suurempaa määrää. Päätöstä ei kuitenkaan saa tehdä, ellei kaikille hallituksen jäsenille ole mahdollisuuksien mukaan varattu tilaisuutta osallistua asian käsittelyyn. Jos hallituksen jäsen on estyneenä, on hänen tilalleen tulevalle varajäsenelle varattava sellainen tilaisuus.

Hallituksen päätökseksi tulee se mielipide, jota enemmän kuin puolet läsnäolevista on kannattanut, jollei kassan sääntöjen mukaan vaadita määräänemmistöä. Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee se mielipide, johon puheenjohtaja on yhtynyt. Jos hallitus on päätösvaltainen kahden jäsenen läsnäollessa, on päätöksen syntymisen edellytyksenä jäsenten yksimielisyys.

32 §

Hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja ei saa osallistua sellaisen asian käsittelyyn, joka koskee hänen ja vakuutuslaskassa välistä suhdetta tai muutoin hänen yksityistä etuaan.

33 §

Hallitus huolehtii vakuutuslaskassa hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Toimitusjohtaja hoitaa kassan juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimiin, jotka ovat kassan toiminnan laajuuden ja laadun huomioon ottaen epätavallisia tai laajakantoisia, toimitus-

johtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta kassan toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa hallitukselle on niin pian kuin mahdollista annettava toimenpiteestä tieto.

Hallituksen on huolehdittava, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Toimitusjohtajan on huolehdittava, että kassan kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

34 §

Hallitus edustaa vakuutuskassaa ja kirjoittaa sen nimen. Kassan säännöissä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla on oikeus kassan nimen kirjoittamiseen tai että hallitus voi antaa tällaisen oikeuden jäsenelleen, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle. Mitä 27 ja 32 §:ssä säädetään toimitusjohtajasta, on voimassa sellaisen nimenkirjoittajan osalta, joka ei ole hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja.

Nimen kirjoittamisoikeutta voidaan rajoittaa niin, että kahdella tai useammalla henkilöllä on vain yhdessä oikeus kirjoittaa nimi. Muuta rajoitusta ei saa merkitä vakuutuskassarekisteriin.

Hallitus voi milloin tahansa peruuttaa antamansa nimenkirjoittamisoikeuden.

35 §

Toimitusjohtajalla on oikeus edustaa vakuutuskassaa sellaisessa asiassa, joka 33 §:n mukaan kuuluu hänen tehtäviinsä.

36 §

Hallitus tai muu 34 §:ssä tarkoitettu vakuutuskassan edustaja ei saa ryhtyä sellaiseen oikeustoimeen tai muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan jäsenelle, osakkaalle tai muulle henkilölle epäoikeutettua etua kassan, toisen jäsenen tai osakkaan kustannuksella.

Kassan edustaja ei saa noudattaa kassankokouksen tai kassan muun toimielimen päätöstä, joka on tämän lain tai kassan sääntöjen vastaisena pätemätön.

37 §

Sosiaali- ja terveysministeriö voi vakuutuskassan toiminnan laadun ja laajuuden huomioon ottaen vahvistaa kassalle säännöt, joiden mukaan kassalla on hallintoneuvosto.

Hallintoneuvostossa on oltava vähintään viisi jäsentä. Toimitusjohtaja tai hallituksen jäsen ei saa olla hallintoneuvoston jäsenenä.

Hallintoneuvoston valitsee kassankokous. Kassan säännöissä voidaan määrätä, että osakkailla on oikeus valita enintään puolet hallintoneuvoston jäsenistä. Muiden hallintoneuvoston jäsenten vaaliin osakkaat eivät saa osallistua.

Mitä 25 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 27 ja 28 §:ssä säädetään hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä, on vastaavasti sovellettava hallintoneuvoston jäseniin ja varajäseniin. Hallintoneuvostosta ja sen jäsenistä on lisäksi soveltuvin kohdin voimassa, mitä hallituksesta ja sen jäsenistä 29—32 §:ssä säädetään.

38 §

Hallintoneuvoston tulee valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa vakuutuskassan hallintoa ja antaa varsinaiselle kassankokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen johdosta. Hallituksen ja toimitusjohtajan on annettava hallintoneuvostolle ja sen jäsenelle ne tiedot, joita nämä pitävät tarpeellisina tehtävänsä hoitamiseksi. Hallintoneuvoston jäsenen on pyydettävä tiedot hallintoneuvoston kokouksessa. Hallintoneuvosto voi antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Hallintoneuvoston on valittava hallitus ja määrättävä hallituksen jäsenten palkkio, jolle hallituksen valitsemista kassan säännöissä määrätty kassankokouksen tehtäväksi. Kassan säännöissä voidaan myös määrätä, että hallintoneuvosto valitsee toimitusjohtajan ja päättää hänen palkkaeduistaan. Hallintoneuvoston oikeudesta vaatia ylimääräisen kassankokouksen koollekutsumista sekä kutsua koolle kassankokous säädetään 45 ja 47 §:ssä. Muita kuin tässä laissa mainittuja tehtäviä ei saa antaa hallintoneuvostolle.

4 luku

Kassankokous

39 §

Jäsenet ja osakkaat käyttävät vakuutus-kassan kassankokouksessa päättämivaltaansa kassan asioissa.

Jokaisella jäsenellä ja osakkaalla on oikeus osallistua kassankokoukseen ja siellä käyttää puhevaltaa.

Kassan säännöissä voidaan määrätä, että jäsenen ja osakkaan on saadaksesen osallistua kassankokoukseen ilmoitauduttava kassalle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan viisi päivää ennen kokousta.

40 §

Vakuutuskassan säännöissä voidaan määrätä, että päättämisvaltaa kassankokouksessa käyttävät jäsenten ja osakkaiden sijasta heidän keskuudestaan valitsemansa edustajat (*edustajisto*).

Edustajistoon tulee kuulua vähintään kymmenen edustajaa. Edustajiston jäsenten toimikausi voi olla enintään neljä vuotta. Edustajiston vaalia koskevat tarkemmat säännökset on sisällytettävä kassan sääntöihin tai erilliseen vaalijärjestykseen.

41 §

Kassankokouksessa on kullakin jäsenellä yksi ääni.

Jäsen käyttää oikeuttaan kassankokouksessa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Asiamiehenä voi toimia ainoastaan kassan toinen jäsen. Asiamies voi edustaa enintään säännöissä määrättyä jäsenten määrää. Asiamiehen tulee esittää päivätty ja yksilöity valtakirja.

Kassankokouksessa on osakkaalla säännöissä määrätty äänimäärä. Osakkaalla tai, mikäli heitä on useampia, heillä yhteisesti ei kuitenkaan saa olla suurempaa äänimäärää kuin kokouksessa edustettuina olevien jäsenten äänimäärä yhteensä. Osakkaan äänioikeuden käyttäjän tulee esittää päivätty ja yksilöity valtakirja.

Jos päättämisvalta kassankokouksessa kuuluu valituille edustajille, on heidän äänioikeudesta vastaavasti voimassa, mitä jäsenen ja osakkaan äänioikeudesta säädetään. Edustajiston jäsen ei voi valtuuttaa toista käyttämään äänivaltaansa kassankokouksessa.

42 §

Kassankokous on pidettävä vakuutuskassan kotipaikassa, jollei kassan säännöissä määrätä, että kokous on pidettävä tai voidaan pitää jossakin toisessa nimetyssä kunnassa Suomessa. Erittäin painavista syistä saadaan kassankokous pitää sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella muuallakin.

43 §

Jäsen tai osakas ei saa itse tai asiamiehen

välityksellä eikä edustajiston jäsen äänestää kassankokouksessa asiasta, joka koskee vastuuvapauden myöntämistä hänelle, kannetta häntä vastaan taikka hänen vapauttamistaan vahingonkorvausvelvollisuudesta tai muusta velvoitteesta vakuutuskassaa kohtaan. Hän ei myöskään saa äänestää asiasta, joka koskee kannetta muuta henkilöä vastaan tai tämän vapauttamista velvoitteesta, jos hänellä on asiassa odotettavana olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa kassan edun kanssa. Mitä tässä säädetään jäsenestä, on voimassa myös jäsenen asiamiehestä.

Hallituksen jäsen ei saa ottaa osaa päätöksen tekemiseen tilinpäätöksen vahvistamisesta tai vastuuvapauden myöntämisestä eikä sellaisten tilintarkastajien valitsemiseen, joiden tehtävänä on hallinnon ja tilien tarkastaminen hänen toimikaudeltaan. Hallintoneuvoston jäsen ei saa ottaa osaa päätöksen tekemiseen vastuuvapauden myöntämisestä hallintoneuvoston jäsenille.

44 §

Varsinainen kassankokous on pidettävä neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Sosiaali- ja terveysministeriö voi kuitenkin vakuutuskassan laatua ja laajuutta silmällä pitäen vahvistaa säännöt, joiden mukaan kassankokous saadaan pitää myöhempänäkin ajankohtana, ei kuitenkaan myöhemmin kuin kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Kokouksessa on esitettävä tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus sekä, jos kassalla on hallintoneuvosto, sen lausunto niistä.

Kokouksessa on päätettävä:

- 1) tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta;
- 2) toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen ylijäämä tai alijäämä antaa aihetta;
- 3) vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille, hallintoneuvoston jäsenille ja toimitusjohtajalle; sekä

- 4) muista asioista, jotka tämän lain tai kassan sääntöjen mukaan kuuluvat varsinaiselle kassankokoukselle.

Päätöksen tekeminen asiassa, jota tarkoitetaan 3 momentin 1—3 kohdassa, on kuitenkin siirrettävä tietynä päivänä vähintään kuukautta ja enintään kahta kuukautta myöhemmin pidettävään jatkokokoukseen, jos äänioikeutetut, joilla on enemmistö kokouksessa edustusta äänimäärästä, sitä vaativat. Päätöksen tekemistä ei saa toistamiseen siirtää.

45 §

Ylimääräinen kassankokous on pidettävä, kun hallitus tai hallintoneuvosto katsoo siihen olevan aihetta.

Ylimääräinen kassankokous on pidettävä, jos jäsenet ja osakkaat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa tai vakuutuskassan säännöissä määrätty pienempi osa kassan jäsenten ja osakkaiden yhteenlasketusta äänimäärästä, kirjallisesti sitä vaativat ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Sama oikeus on edustajiston jäsenillä, joiden äänimäärä on vähintään yksi kymmenesosa kaikkien edustajien äänimäärästä.

Ylimääräinen kassankokous on niin ikään pidettävä, jos sosiaali- ja terveysministeriö tai vakuutuskassan tilintarkastaja sitä kirjallisesti vaatii ilmoittamansa asian käsittelyä varten.

Kokouskutsu on toimitettava 14 päivän kuluessa 2 tai 3 momentissa tarkoitettua vaatimuksen esittämisestä.

46 §

Jäsenellä ja osakkaalla on oikeus saada haluamansa asia kassankokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

47 §

Hallitus kutsuu kassankokouksen koolle. Mikäli vakuutuskassalla on hallintoneuvosto, voidaan kassan säännöissä kuitenkin määrätä, että hallintoneuvoston on kutsuttava kassankokous koolle.

Jollei kassankokousta, joka tämän lain, kassan sääntöjen tai kassankokouksen päätöksen mukaan on pidettävä, ole kutsuttu säädettyssä järjestyksessä koolle, sosiaali- ja terveysministeriön tulee hallituksen jäsenen, hallintoneuvoston jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan, jäsenen, osakkaan tai edustajiston jäsenen hakemuksesta kutsua kokous koolle kassan kustannuksella. Ministeriö voi kutsua kassankokouksen koolle, vaikkei tässä sanottua hakemusta tehdäkään.

48 §

Kutsu kassankokoukseen on toimitettava aikaisintaan neljä viikkoa ja, jollei vakuutuskassan säännöissä ole määrätty pitempää aikaa, viimeistään viikkoa ennen kokousta tai 39 §:n 3

momentin mukaista viimeistä ilmoittautumispäivää. Jos päätöksen tekeminen kassankokouksessa käsiteltävässä asiassa siirretään kokoukseen, on siihen toimitettava eri kutsu, jos kokous pidetään myöhemmin kuin neljän viikon kuluttua. Jos kassan sääntöjen mukaan päätöksen pätevyys edellytyksenä on, että päätös tehdään kahdessa kokouksessa, ei kutsua jälkimmäiseen kokoukseen saa toimittaa, ennen kuin edellinen kokous on pidetty. Kutsussa on mainittava edellisessä kokouksessa tehty päätös.

Kutsu on toimitettava kassan sääntöjen mukaisesti. Erittäin painavista syistä saadaan kutsu toimittaa sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella muullakin tavalla. Kutsussa on mainittava kassankokouksessa käsiteltävät asiat. Jos asia koskee kassan sääntöjen muuttamista, on muutoksen pääasiallinen sisältö mainittava kutsussa.

Milloin kassankokouksessa käsitellään tilinpäätöstä, on tilinpäätöstä koskevat asiakirjat tai niiden jäljennökset pidettävä vähintään viikon ajan ennen kokousta kassan toimistossa tai säännöissä määrättyssä muussa paikassa kassankokouksessa äänioikeutettujen nähtävinä. Vastaavasti on meneteltävä, mikäli kassankokouksessa käsitellään sääntöjen muuttamista koskevaa asiaa. Nähtävilläolosta on ilmoitettava kokouskutsussa.

Kassankokouksessa äänioikeutetulla on korvattuaan kassan kulut oikeus saada jäljennökset 3 momentissa tarkoitetuista asiakirjoista.

49 §

Asiasta, jossa ei ole noudatettu tätä lakia taikka vakuutuskassan sääntöjen kokouskutsua tai asiakirjan nähtäväksi asettamista koskevia määräyksiä, ei saa tehdä päätöstä ilman niiden jäsenten tai osakkaiden suostumusta, joita laiminlyönti koskee. Jos päättämivalta kassankokouksessa on valituilla edustajilla, on kassankokous kuitenkin laillinen kutsusta riippumatta, jos kaikki edustajat ovat saapuvilla. Jos asia lain tai kassan sääntöjen mukaan on kokouksessa käsiteltävä, saa kassankokous päättää siitä, vaikkei asiaa ole mainittu kokouskutsussa. Kassankokous voi niin ikään aina päättää ylimääräisen kassankokouksen koolle kutsumisesta määrättyä asiaa käsittelemään.

50 §

Kassankokouksen puheenjohtajan valitsee

kassankokous. Kassan säännöissä voidaan määrätä, että kokouksen puheenjohtaja on valittava kassan osakkaiden edustajista.

Puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että kassankokouksessa pidetään pöytäkirjaa. Pöytäkirjaan on merkittävä saapuvilla olleet äänioikeutetut ja heidän äänimääräänsä, kokouksessa tehdyt päätökset sekä, milloin päätöksistä on äänestetty, äänestyksen tulos. Pöytäkirja on puheenjohtajan ja vähintään yhden kokouksessa sitä varten valitun äänioikeutetun tarkastettava ja allekirjoitettava. Pöytäkirja on viimeistään kahden viikon kuluttua kokouksesta pidettävä vakuutuskassan toimistossa jäsenen ja osakkaiden nähtävänä. Pöytäkirjat on säilytettävä luotettavalla tavalla. Jäsenellä ja osakkaalla on korvattuaan kassan kulut oikeus saada jäljennös kassankokouksen pöytäkirjasta tai sen osasta.

51 §

Kassankokouksen päätökseksi tulee, jollei tästä laista tai vakuutuskassan säännöistä muuta johdu, se mielipide, jota on kannattanut enemmän kuin puolet annetuista äänistä tai äänten mennessä tasan, johon puheenjohtaja yhtyy. Vaaleissa katsotaan valituksi se, joka saa eniten ääniä. Äänten mennessä tasan ratkaistaan vaali arvalla. Milloin päättämismäärä jossakin asiassa kuuluu vain osalle jäseniä ja osakkaita, noudatetaan, mitä tässä pykälässä säädetään.

52 §

Vakuutuskassan sääntöjen muuttamisesta päättää kassankokous. Päätös, joka koskee sääntöjen muuttamista, on pätevä vain, jos jäsenet ja osakkaat tai edustajiston jäsenet, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa tai säännöissä määrätty suurempi äänimäärä kokouksessa edustetusta äänimäärästä, ovat sitä kannattaneet. Jos sääntöjen muutos koskee välittömästi osakkaan oikeuksia tai velvollisuuksia, on sen lisäksi, mitä muutoin säädetään, muutoksen vahvistamisen edellytyksenä, että osakas on kassankokouksessa tai muutoin muutoksen hyväksynyt. Mikäli osakkaita on useampia, on muutoksen vahvistamisen edellytyksenä, että vähintään kaksi kolmannesta kaikista osakkaista on muutoksen kassankokouksessa tai muutoin hyväksynyt. Lisäksi edellytetään muutoksen hyväksyneiden osakkaiden äänimäärän edustavan vähintään kahta kolmannesta siitä äänimäärästä, joka osakkailla yhteensä olisi

ollut, mikäli kaikki osakkaat olisivat olleet edustettuina kassankokouksessa.

53 §

Sellaista sääntöjen muutosta, joka koskee etuuden pienentämistä, ei saa soveltaa vakuutustapahtumaan, joka on sattunut ennen muutoksen voimaantuloa. Uutena vakuutustapahtumana tätä momenttia sovellettaessa ei pidetä työttömyyseläkkeen muuttumista työkyvyttömyyseläkkeeksi, eläkkeen muuttumista vanhuuseläkkeeksi eikä oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta sääntömuutokseen, joka rajoittaa etuuden tulevaa kasvua.

54 §

Kassankokouksessa ei saa tehdä päätöstä, joka on omansa tuottamaan jäsenelle, osakkaalle tai muulle henkilölle epäoikeutettua etua vakuutuskassan tai toisen jäsenen taikka toisen osakkaan kustannuksella.

55 §

Jollei kassankokouksen päätös ole syntynyt asianmukaisessa järjestyksessä tai jos se muutoin on tämän lain, vakuutuskassan sääntöjen tai vakuutusta varten vahvistettujen perusteiden vastainen, voi jäsen, osakas, edustajiston jäsen, kassan hallitus, hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja nostaa kanteen kassaa vastaan päätöksen julistamiseksi pätemättömäksi tai sen muuttamiseksi.

Kanne on pantava vireille kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Jos jäsenellä tai osakkaalla on ollut hyväksyttävä syy viivästymiseen ja päätöksen päteväksi jääminen olisi hänelle ilmeisen kohtuutonta, kanne saadaan panna vireille viimeistään vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä. Jollei kannetta nosteta määräajassa, on päätöstä pidettävä pätevänä.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei kuitenkaan ole voimassa:

1) jos päätös on sellainen, ettei sitä lain mukaan voida tehdä edes kaikkien jäsenten tai osakkaiden taikka edustajiston jäsenten suostumuksella;

2) jos päätökseen vaaditaan lain tai kassan sääntöjen mukaan kaikkien tai tiettyjen osakkaiden suostumus eikä sellaista suostumusta ole annettu; tai

3) ellei kokouksesta ole toimitettu kutsua tai jos kokouuskutsusta voimassa olevia säännöksiä tai määräyksiä on olennaisesti rikottu.

Tuomioistuimen ratkaisu, jolla kassankokouksen päätös on julistettu pätemättömäksi tai muutettu, on myös voimassa niihin jäseniin ja osakkaisiin nähden, jotka eivät ole yhtyneet kanteeseen. Tuomioistuin voi muuttaa kassankokouksen päätöstä vain, jos voidaan todeta, minkä sisältöinen päätöksen olisi pitänyt olla.

Jos kassankokouksen päätös kumotaan tai muutetaan, tulee se, mitä voitetaan, vakuutus-kassalle. Kanteen nostaneet ovat kuitenkin oikeutettuja saamaan kassalta korvauksen oikeudenkäyntikuluistaan siinä määrin kuin kassalle oikeudenkäynnillä voitettut varat siihen riittävät.

Mitä tässä pykälässä säädetään, koskee soveltuvin osin myös perustamiskokouksen päätösten moittimista. Edellä 2 momentissa tarkoitettu määräaika lasketaan tällöin kuitenkin kassan rekisteröimispäivästä.

5 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

56 §

Vakuutus-kassassa tulee olla vähintään kaksi tilintarkastajaa. Tilintarkastajat valitsee kassankokous. Kassan säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, että osakkailla on oikeus valita enintään puolet tilintarkastajien yhteismäärästä. Muiden tilintarkastajien vaaliin osakkaat eivät saa osallistua.

Varsinaisten tilintarkastajien lisäksi on valittava vähintään kaksi varatilintarkastajaa. Mitä tässä laissa säädetään tilintarkastajasta, on vastaavasti sovellettava varatilintarkastajaan.

57 §

Tilintarkastajan toimikausi on määrättävä kassan säännöissä. Tilintarkastajan tehtävä päättyy sen varsinaisen kassankokouksen lopussa, joka pidetään hänen toimikauteensa sisältyvän viimeisen tilikauden päätyttyä, tai jos hänet on valittu tehtävänsä toistaiseksi, silloin kun uusi tilintarkastaja on valittu hänen tilalleen.

Tilintarkastaja voi erota toimestaan ilmoittamalla siitä hallitukselle, vaikkei hänen toimikautensa vielä ole päättynyt. Tilintarkastajan voi erottaa toimestaan se, joka on hänet valinnut.

Jos tilintarkastajan toimi tulee avoimeksi kesken toimikautta tai jos tilintarkastaja menettää kelpoisuutensa sanottuun toimeen, eikä varatilintarkastajaa enää ole, hallituksen on huolehdittava siitä, että uusi tilintarkastaja valitaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

58 §

Tilintarkastajan on oltava luonnollinen henkilö tai 2 momentissa tarkoitettu yhteisö. Tilintarkastajalla on oltava sellainen laskentatoimen, taloudellisten ja oikeudellisten asioiden sekä tilintarkastuksen tuntemus ja kokemus kuin vakuutus-kassan toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden on tarpeen tehtävän suorittamiseksi. Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla tilintarkastajana.

Tilintarkastajaksi voidaan valita Keskuskauppakamarin tai kaupakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Keskuskauppakamarin hyväksymään yhteisöön on vastaavasti sovellettava, mitä tässä luvussa sanotaan Keskuskauppakamarin hyväksymästä tilintarkastajasta ja kaupakamarin hyväksymään yhteisöön, mitä kaupakamarin hyväksymästä tilintarkastajasta sanotaan. Tilintarkastajaksi valitun yhteisön on ilmoitettava asianomaisen kassan hallitukselle, kenellä on päävastuu tilintarkastuksen toimittamisesta. Tämän henkilön tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymässä yhteisössä Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja ja kaupakamarin hyväksymässä yhteisössä Keskuskauppakamarin tai kaupakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Häneen on sovellettava 60 ja 67 §:n säännöksiä.

59 §

Vakuutus-kassassa tulee olla vähintään yksi Keskuskauppakamarin tai kaupakamarin hyväksymä tilintarkastaja.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö voi erityisistä syistä hakemuksesta määrätä, että kassa saa Keskuskauppakamarin tai kaupakamarin hyväksymän tilintarkastajan sijasta valita muun 58 §:n 1 momentissa mainitut kelpoisuusehdot täyttävän tilintarkastajan.

60 §

Tilintarkastajana ei saa olla:

1) vakuutus-kassan taikka sellaisen yhteisön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen, jossa kassa omistaa yli 20 prosenttia osakepääomasta tai omaa vastaavan määräämisvallan, toimi-

tusjohtaja tai se, jonka tehtävänä on kassan kirjanpidon tai varojen hoito taikka hoidon valvonta;

2) se, joka on kassan palveluksessa tai muutoin alistus- tai riippuvuussuhteessa kassaan, sen hallituksen jäsenen tai muuhun 1 kohdassa mainittuun henkilöön; eikä

3) edellä 1 ja 2 kohdassa mainitun henkilön aviopuoliso, veli tai sisar taikka se, joka on hänen suoraan yienevässä tai alenevassa sukulaisuus- tai lankoussuhteessa taikka sellaisessa lankoussuhteessa, että toinen heistä on naimisissa toisen veljen tai sisaren kanssa.

Tilintarkastajalla ei saa olla rahalainaa kassalta tai muulta 1 momentin 1 kohdassa mainitulta yhteisöltä.

61 §

Sosiaali- ja terveysministeriön on ilmoituksesta määrättävä vakuutuskassalle kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja, jos:

1) tilintarkastajaa ei ole valittu 59 §:n mukaisesti;

2) tilintarkastajalla ei ole 58 §:n 1 momentissa tarkoitettua kelpoisuutta tai jos hän on 60 §:n mukaan esteellinen; tai

3) kassan sääntöihin otettua tilintarkastajien lukumäärää tai kelpoisuutta koskevaa määrääystä on rikottu.

Ilmoituksen 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa saa tehdä kuka tahansa. Hallitus on velvollinen tekemään ilmoituksen, jollei se, jolle tilintarkastajan valitseminen kuuluu, viivytyksettä valitse kelpoisuusehdot täyttävää tilintarkastajaa.

Ennen kuin tässä pykälässä mainittu määräys annetaan, on kassan hallitusta kuultava. Määräys on voimassa siihen asti, kun kassalle on valittu tilintarkastaja ministeriön määräämän tilalle.

62 §

Tilintarkastajan tulee hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa tarkastaa tilinpäätös ja kirjanpito sekä vakuutuskassan hallinto.

Tilintarkastajan tulee noudattaa kassankokouksen antamia erityisiä ohjeita, mikäli ne eivät ole ristiriidassa lain, kassan sääntöjen tai hyvän tilintarkastustavan kanssa.

63 §

Hallituksen ja toimitusjohtajan on varattava tilintarkastajalle tilaisuus toimittaa tarkastus

siinä laajuudessa kuin tämä katsoo tarpeelliseksi sekä annettava sellaista selvitystä ja apua, jota tilintarkastaja pyytää.

64 §

Kun tilintarkastus on suoritettu, tilintarkastajan tulee tehdä siitä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen. Jos tilintarkastaja katsoo, ettei tuloslaskelmaa tai tasetta ole vahvistettava, on hänen tehtävä siitäkin merkintä.

65 §

Tilintarkastajien on kultakin tilikaudelta annettava tilintarkastuskertomus kassankokoukselle. Kertomus on luovutettava vakuutuskassan hallitukselle viimeistään kaksi viikkoa ennen varsinaista kassankokousta.

Tilintarkastuskertomuksen tulee sisältää lausunto siitä, onko tilinpäätös laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti. Jollei tilinpäätöksessä ole annettu sellaisia tietoja, joita 6 luvun mukaan on annettava, tilintarkastajan tulee mainita siitä ja, jos se käy päinsä, antaa kertomuksessaan nämä tiedot.

Jos tarkastuksessa havaitaan, että kassan hallituksen jäsen, toimitusjohtaja tai hallintoneuvoston jäsen on syyllistynyt tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus, taikka muutoin rikkonut tätä lakia tai kassan sääntöjä, on kertomuksessa tehtävä siitä muistutus. Tilintarkastuskertomuksessa tulee olla myös vastuuvapautta koskeva lausunto. Tilintarkastajilla on muutoinkin oikeus antaa kertomuksessaan tietoja, joiden saattamista osakkaiden ja jäsenten tietoon he pitävät tarpeellisena.

Tilintarkastuskertomuksen tulee aina sisältää erityinen lausuma tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta sekä toimintakertomukseen sisältyvästä ehdotuksesta kassan yli- tai alijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi lisäksi antaa tilintarkastuskertomuksesta tarkempia määräyksiä.

66 §

Tilintarkastajan hallitukselle tai toimitusjohtajalle esittämät huomautukset on merkittävä pöytäkirjaan tai muuhun asiakirjaan, joka on annettava hallitukselle ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

67 §

Tilintarkastajalla on oikeus olla kassankouksessa saapuvilla. Hänen tulee olla siinä saapuvilla, jos käsiteltävät asiat ovat sellaisia, että hänen läsnäolonsa on tarpeen.

68 §

Tilintarkastaja ei saa antaa jäsenelle, osakkaalle tai ulkopuoliselle tietoja sellaisista vakuutuskassan asioista, jotka hän tehtävänsä suorittaessaan on saanut tietoonsa, jos siitä voi aiheutua haittaa kassalle.

Tilintarkastajan tulee vaadittaessa antaa kassankokoukselle kaikki kassaa koskevat tiedot, mikäli siitä ei aiheudu olennaista haittaa kassalle.

69 §

Vakuutuskassan jäsen tai osakas voi vaatia erityisen tarkastuksen toimittamista kassan hallinnosta ja kirjanpidosta tietyltä päättyneeltä ajanjaksolta taikka tietyistä toimenpiteistä tai seikoista. Tätä koskeva ehdotus on tehtävä varsinaisessa kassankokouksessa tai siinä kassankokouksessa, jossa asia kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Jos äänioikeutetut, joilla on vähintään yksi kolmasosa kokouksessa edustetusta äänimäärästä, ovat ehdotusta kannattaneet, jäsen tai osakas voi kuukauden kuluessa kassankokouksesta hakea sosiaali- ja teveysministeriöltä tarkastajan määräämistä.

Ennen tarkastajan määräämistä ministeriön on kuultava kassan hallitusta ja, jos tarkastus hakemuksen mukaan koskee tietyn henkilön toimenpiteitä, tätä henkilöä. Hakemukseen on suostuttava, jos tarkastuksen toimittamiseen katsotaan olevan painavia syitä. Ministeriö voi määrätä yhden tai useamman tarkastajan.

Mitä tilintarkastajasta säädetään 58, 60, 63, 66 ja 67 §:ssä, on vastaavasti sovellettava tässä pykälässä tarkoitettuun tarkastajaan.

Tarkastuksesta on annettava kassankokoukselle lausunto. Lausunto on pidettävä vähintään viikon ajan ennen kassankokousta kassan toimistossa jäsenen ja osakkaiden nähtävänä ja viivytyksettä lähetettävä heistä sille, joka sitä pyytää, sekä asetettava nähtäväksi kassankokouksessa. Tarkastajalla on oikeus saada kassalta paikkio.

6 luku
Tilinpäätös

70 §

Vakuutuskassan tilikautena on kalenterivuosi.

Kassan toiminnan alkaessa tai päättyessä tilikausi saa olla tätä lyhyempi tai pitempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta.

Kultakin tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen.

Kassan kirjanpidossa on sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, noudatettava tämän luvun säännöksiä ja sosiaali- ja terveysministeriön antamia vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvia määräyksiä.

71 §

Hallituksen ja toimitusjohtajan tulee päivätä ja allekirjoittaa tilinpäätös. Jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja on esittänyt eriävän mielipiteen tilinpäätöksestä, on tätä koskeva lausuma lütettävä siihen hänen vaatimukseltaan.

Tilinpäätökseen on sisällytettävä tuloslaskelma ja tase viimeistä edelliseltä tilikaudelta. Jos tilikauden aikana tuloslaskelman tai taseen erittelyä on muutettu, on aikaisempaan tilinpäätökseen sisällytyviä tietoja mahdollisuuksien mukaan yhdisteltävä niin, että niitä voidaan verrata myöhempään tilinpäätökseen.

Tilinpäätös on annettava tilintarkastajille vähintään kuukautta ennen varsinaista kassankokousta.

72 §

Tuloslaskelmassa tai taseessa taikka niiden liitteenä on annettava seuraavat tiedot:

1) vakuutuskassan omistamat osakeyhtiöiden osakkeet ja osuudet muissa yrityksissä on ilmoitettava sen mukaan eriteltyinä kuin sosiaali- ja terveysministeriö määrää;

2) jos kassalla on erilaisia takuusuuksia, on takuupääoma jaoteltava takuupääomalajeittain; niin ikään on ilmoitettava kassan hallussa olevien omien takuusuusien lukumäärä sekä niiden nimellisarvo;

3) käyttö- ja sijoitusomaisuuteen kuuluvan kiinteän omaisuuden ja osakkeiden osalta on ilmoitettava verotusarvo tase-erien mukaan eriteltynä; sekä

4) jos tilikauden poistot määrillään tai perusteiltaan huomattavasti eroavat edellisen tilinpäätöksen poistoista, on siitä annettava perusteltu selostus; muutoinkin on annettava selostus sellaisista tilikauden tulokseen sisällyvistä tuotto- ja kulueristä, jotka merkittävällä tavalla vaikuttavat tuloksen vertailukelpoisuu-

teen edellisen tilinpäätöksen kanssa tai jotka muulla tavoin ovat merkitykseltään huomattavia.

73 §

Jos vakuutuskassa on antanut rahalainoja kassan hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenille tai toimitusjohtajalle, on ne ilmoitettava taseen liitteenä sen mukaan kuin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö määrää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin rinnastetaan tällaisen henkilön aviopuoliso, veli ja sisar sekä se, joka on häneen suoraan ylenevässä tai alenevässä sukulaisuus- tai lankoussuhteessa taikka sellaisessa lankoussuhteessa, että toinen heistä on naimisissa toisen veljen tai sisaren kanssa.

74 §

Toimintakertomus on laadittava hyvän kirjanpitotavan mukaisesti ja siinä on annettava tietoja sellaisista vakuutuskassan tilan ja toiminnan arviointia varten tärkeistä seikoista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa, sekä kassan kannalta olennaisista tapahtumista.

Jos kassa tilikauden aikana on sulautumisen, jakautumisen tai vastuun siirron nojalla vastaanottanut tai luovuttanut varoja ja velkoja, on siitä annettava toimintakertomuksessa selostus.

Hallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys kassan yli- tai alijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Kassan toimintakertomukseen on liitettävä rahoituslaskelma. Siinä on annettava selvitys varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

75 §

Vakuutuskassalla on oltava vararahasto, jota tulee vuosittain kartuttaa vähintään 20 prosentilla tilinpäätöksen osoittamasta ylijäämästä. Kun vararahasto on vähintään yhtä suuri kuin tilikauden ja kahden edellisen tilikauden maksetun keskimäärä, ei siirto vararahastoon enää ole pakollinen.

Vararahastoa saadaan alentaa kassankoukosen päätöksen mukaisesti ainoastaan vahvistetun taseen osoittaman alijäämän peittämiseksi.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö voi hakemuksesta antaa kassalle luvan erityisistä syistä alentaa

vararahaston määrää, ei yleensä kuitenkaan 1 momentin mukaista täyden vararahaston määrää pienemmäksi.

Kassalla voi olla myös muita rahastoja, joita kartutetaan ja käytetään säännöissä määrättyllä tavalla.

76 §

Jos vakuutuskassan tilinpäätös osoittaa alijäämää, tulee sen peittämiseen käyttää ensin ylijäämä edellisiltä tilikausilta ja sitten 75 §:n 4 momentin mukaiset rahastot. Tämän jälkeen alijäämän peittämiseen tulee käyttää vararahasto, pohjarahasto ja takuupääoma. Jollei alijäämää saada peitettyksi, on niille, jotka tilikauden aikana ovat olleet velvollisia suorittamaan maksuja kassalle, viipymättä määrättävä lisämaksu, jos kassan säännöissä on lisämaksun suorittamiseen velvoittava määräys. Lisämaksun tulee olla suhteellinen tilikaudelta suoritettavaan maksuun ja enintään sen suuruinen. Lisämaksu saa ylittää enintään 20 prosentilla puuttuvan määrän.

Jollei maksuvelvollinen määräaikaan suorita hänelle määrättyä lisämaksua, on se viipymättä pantava ulosottoihin perittäväksi. Jollei lisämaksua saada perityksi, on puuttuva määrä, siinä määrin kuin sen periminen vielä on tarpeen, jaettava toisten maksuvelvollisten maksettavaksi ottaen kuitenkin huomioon 1 momentissa mainittu rajoitus.

Lisämaksu viivästyskorkoineen saadaan periä ulosottoihin ilman tuomiota ja päätöstä noudattaen, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottoihin annetussa laissa (367/61) säädetään.

77 §

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö voi antaa määräyksiä ja lausuntoja tämän luvun säännösten soveltamisesta.

7 luku

Vakuutusmaksut ja vastuuelka

78 §

Vakuutuskassalle suoritettaville vakuutusmaksuille tai niiden perusteille on haettava sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistus.

79 §

Eläkekassan sääntöjen mukaisista sitoumuksista aiheutuva vastuu kirjataan vastuuelaksi.

Sen muodostavat vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu.

Vakuutusmaksuvastuu vastaa voimassa olevissa sitoumuksissa tarkoitetuista tulevista vakuutustapahtumista johtuvien suoritusten ja näistä sitoumuksista aiheutuvien muiden menojen pääoma-arvoa vähennettynä tulevien vakuutusmaksujen pääoma-arvolla.

Korvausvastuu vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia, maksamatta olevia korvaus- ja muita määriä sekä runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuuoipillisesti laskettavaa tasoitusmäärää.

80 §

Muun kuin eläkekassan vastuvelan muodostaa korvausvastuu, joka vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia ja tilikauden päättyessä maksamatta olevia korvausmääriä.

Sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä, että vastuuelkaan on sisällyttävä myös 79 §:n 2 momentissa tarkoitettu vakuutusmaksuvastuu, jos kassan toiminnan laajuus, etuuskien laatu tai muu erityinen syy sitä vaatii.

81 §

Vakuutustoiminnassa on noudatettava sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamia perusteita, joissa määrätään:

- 1) miten vastuuelka lasketaan; sekä
- 2) vapaakirjasta ja takaisinostosta.

Perusteet, jotka mainitaan 1 momentin 1 kohdassa ja 78 §:ssä, on laadittava sekä viimeksi mainitussa lainkohdassa tarkoitettut vakuutusmaksut määrättävä silmällä pitäen lähinnä vakuutettujen etuuskien turvaamista sekä perusteet, jotka mainitaan 1 momentin 2 kohdassa, on laadittava silmällä pitäen lähinnä niiden kohtuullisuutta.

82 §

Jos vastuuelan perusteita muutetaan, on uusia perusteita sovellettava myös ennen muutosta jäseniksi tulleisiin, jollei heitä varten vahvisteta eri perusteita. Jos uusien perusteiden mukainen vastuuelka on vanhojen perusteiden mukaista suurempi, voi sosiaali- ja terveysministeriö myöntää vakuutuskassalle luvan pitää vastuuelka tältä osin pienempänä määrätyn ajan, kuitenkin enintään kymmenen vuotta. Erotusta on vuosittain vähennettävä ministeriön hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Edellä 80 §:n 2 momentin tarkoittamassa tapauksessa vakuutusmaksuvastuu voidaan pitää pienempänä enintään kymmenen vuoden ajan ministeriön antamasta määräyksestä lukien. Ministeriö voi pidentää määräaika erityisistä syistä enintään viidellä vuodella. Erotusta on vuosittain vähennettävä ministeriön hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

83 §

Edellä 79 §:ssä ja 80 §:n 2 momentissa tarkoitettun vastuuelan kate on sosiaali- ja terveysministeriön antamien määräysten mukaisesti luetteloitava. Luetteloitavaa katetta laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon vastuuelkaan sisältyvää tasoitusmäärää.

Luetteloidun katteen tulee olla:

- 1) obligaatioita ja muita velkasitoumuksia, jotka on antanut tai taannut Suomen valtio, kunta tai kuntainliitto;
- 2) obligaatioita, jotka kuuluvat suomalaisen hypoteekkiyhdistyksen tai pankkilaitoksen ottamaan obligaatiolainaan;
- 3) saamistodistuksia, joista vastaa suomalainen pankkilaitos;
- 4) velkasitoumuksia, joiden vakuudeksi on voimassa kiinnitys Suomessa olevaan kiinteään omaisuuteen tai toisen maalla olevaan laitokseen ja vuokraoikeuteen itse maahan, kuitenkin vain ehdoilla, että kassan saaminen sekä ne saamiset, joilla on sama tai parempi etuoikeus, eivät yhteensä ole suuremmat kuin 70 prosenttia tai, jos on kysymys sellaisen yrityksen omaisuudesta, jossa kassalla on ehdoton määräamisvalta, 85 prosenttia siitä arvosta, joka kiinnitetyllä omaisuudella pätevän ammattimiehen arvion perusteella voidaan katsoa olevan;
- 5) Suomessa olevaa kiinteää omaisuutta, kuitenkin niin, että luetteloon otettu omaisuuden arvo ynnä ne saamiset, joiden vakuutena on kiinnitys tähän omaisuuteen, eivät yhteensä ole suuremmat kuin 85 prosenttia 4 kohdassa mainituin tavoin määrättävästä omaisuuden arvosta; tai

6) muita arvopapereita ja sitoumuksia, jotka niiden laatuun ja varmuuteen nähden voidaan rinnastaa 1—4 kohdassa mainittuihin ja joihin ministeriö katteen sijoittamisen sallii.

Luetteloidun katteen veroisena on pidettävä suomalaisen jälleenvakuutuksenantajan vastuuta tämän pykälän mukaisesta vastuuelasta, jollei jälleenvakuutuksenantaja ole selvitystilassa tai vakuutusyhtiölain (1062/79) 14 luvun 6 §:ssä tarkoitettussa asemassa, sekä maksamat-

tomien vakuutusmaksujen niitä osia, jotka vakuutusmaksuvastuuta laskettaessa on oletettu maksetuiksi.

Luetteloitua katetta koskevat arvopaperit ja sitoumukset on säilytettävä erillään kassan muusta omaisuudesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa tarkemmat määräykset tämän pykälän soveltamisesta.

8 luku

Vakuutuskassan vastuun rajoittaminen ja etuuden maksaminen

84 §

Vakuutuskassa voi jäseneksi aikovalta pyytää ennen hänen jäseneksi hyväksymistään sellaisia tietoja, joilla voi olla merkitystä kassan vastuun arvioimisen kannalta. Jäseneksi aikovan tulee antaa oikeat ja täydelliset vastaukset kassan kysymyksiin.

Jos jäseneksi aikova on täyttäessään I momentissa säädettyä tiedonantovelvollisuuttaan menettelyt vilpillisesti, kassa on sattuneen vakuutustapahtuman osalta vastuusta vapaa, mikäli kassan sääntöihin on otettu tästä määräys.

Mitä 2 momentissa säädetään, on voimassa myös, jos jäseneksi aikova on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt tiedonantovelvollisuutensa ja vakuutuskassa ei olisi lainkaan ottanut häntä jäseneksi, jos oikeat ja täydelliset vastaukset olisi annettu.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos se johtaisi jäsenen tai muun vakuutetun kannalta ilmeiseen kohtuuttomuuteen.

85 §

Jos korvauksen hakija on vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen vilpillisesti antanut vakuutuskassalle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä kassan sääntöjen mukaisen etuuden saamiseen tai suuruuteen, voidaan hänelle kuuluva etuus evätä tai sitä alentaa sen mukaan kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

86 §

Vakuutuskassa on vastuusta vapaa sellaista vakuutettua tai muuta edunsaajaa kohtaan, joka on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman.

Jos vakuutettu tai muu edunsaaja on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeästä huo-

limattomuudesta, voidaan hänelle kuuluva etuus evätä tai sitä alentaa tai jo myönnetyn etuuden suorittaminen keskeyttää sen mukaan kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos vakuutettu tai muu edunsaaja on tahallisesti estänyt parantumistaan tai ilman hyväksyttävää syytä ei ole suostunut kassan osoittaman lääkärin määräämään tutkimukseen tai hoitoon, vakavaa terveydellistä vahingonvaaraa aiheuttavaa toimenpidettä lukuun ottamatta, mikäli kassan sääntöihin on otettu tästä määräys.

87 §

Vakuutuskassa ei saa vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vedota 86 §:n I momentin säännökseen, jos vakuutettu tai muu edunsaaja oli sellaisessa iässä tai mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta tai jos vakuutettu tai muu edunsaaja oli toiminut henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen estämiseksi sellaisissa olosuhteissa, että toimenpide oli puolustettavissa.

88 §

Etua on haettava kirjallisesti. Hakijan on annettava vakuutuskassalle sellaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen kassan vastuun arvioimiseksi ja joita häneltä kohtuudella voidaan vaatia ottaen huomioon myös kassan mahdollisuus hankkia selvitys.

89 §

Muuta etua kuin eläkettä on oikeuden menettämisen uhalla haettava kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun oikeus suoritukseen on syntynyt, jollei vakuutuskassan säännöissä ole määrätty pitempää aikaa. Myöhästymisestä huolimatta etuus voidaan kuitenkin myöntää joko kokonaan tai osaksi, jos sen epäämistä on pidettävä kohtuuttomana.

Eläkettä ei suoriteta takautuvasti pitemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen vuoden ajalta.

90 §

Vakuutuskassalla on oikeus maksaa kerta-suorituksena vanhuus- tai perhe-eläke taikka vapaakirjaan perustuva työkyvyttömyyseläke, joka on pienempi kuin 50 markkaa kuukaudesta. Kertasuoritus lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

91 §

Eläkkeen tai päivärahan viivästyessä vakuutuskassan on maksettava viivästynyt korvaus viivästysajalta korotettuna. Korotus on vuotta kohden laskettuna 16 prosenttia ja se lasketaan viivästysajan jokaiselta päivältä. Viivästysajan katsotaan alkavan, kun kolme kalenterikuukautta on kulunut sen kuukauden päättymisestä, jona vakuutettu on jättänyt kassalle hakemuksensa ja 88 §:ssä tarkoitettut asiakirjat ja tiedot. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle etuuserälle korotus kuitenkin lasketaan eräpäivästä.

Milloin 1 momentissa tarkoitettua etuutta ei ole voitu edunsaajasta johtuvasta syystä maksaa oikeassa ajassa, kassa ei ole velvollinen maksamaan etuutta korotettuna pitemmältä ajalta kuin siitä päivästä, jona este kassan tieton on lakannut. Jos etuuden suorittaminen viivästyy lain säännöksen johdosta taikka yleisen liikenteen tai maksuliikenteen keskeytymisen taikka muun sen kaltaisen ylivoimaisen esteen vuoksi, kassa ei ole velvollinen maksamaan etuutta korotettuna tällaisen esteen aiheuttamalta viivästysajalta. Etuuden korotusta, jonka määrä on pienempi kuin 15 markkaa, ei ole maksettava.

Muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen etuuksien viivästymiseen sovelletaan korkolain (633/82) säännöksiä.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi antaa määräyksiä tämän pykälän soveltamisesta.

92 §

Jos vakuutettu tai muu edunsaaja on saanut etuutta enemmän kuin mihin hänellä on ollut oikeus, on aiheettomasti maksettu etuus perittävä takaisin.

Aiheettomasti maksettu etuus voidaan jättää osittain tai kokonaan takaisin perimättä, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi ja etuuden maksamisen ei ole katsottava johtuneen vakuutetun tai edunsaajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Aiheettomasti maksettu etuus saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa suoritettavista etuuksista. Kulloinkin suoritettavasta etuudesta ei saa vakuutetun tai edunsaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kuudesosan siitä etuuden osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun etuudesta on ennakkoperintälain (418/56) nojalla pidätetty

ennakko tai rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/78) nojalla lähdevero.

93 §

Jos jäsenyys on kassassa päätynyt kassan jatkaessa toimintaansa, ei jäsenellä ole osuutta kassan varoihin, ellei säännöissä toisin määrätä.

Jos jäsenyys päättyy ennen vakuutustapahtuman sattumista, on 1 momentin estämättä eronneelle jäsenelle kuitenkin annettava vapaakirjana vähintään hänen omia maksujaan vastaava osuus vakuutusmaksuvastuusta. Tämä osuus vakuutusmaksuvastuusta voidaan ilman kuulutusmenettelyä siirtää vakuutusyhtiöön tai toiseen vakuutuskassaan. Jos vapaakirjan takaisinostoarvo on pienempi kuin 25 000 markkaa, suoritetaan se hakemuksesta eronneelle jäsenelle. Jos vapaakirjan takaisinostoarvo on pienempi kuin yksi viidesosa edellä mainitusta määrästä, saadaan se suorittaa rahana ilman hakemusta, mikäli sääntöihin on otettu tästä määräys.

94 §

Edellä 90 §:ssä, 91 §:n 2 momentissa sekä 93 §:n 2 momentissa säädettyjä markkamääriä tarkistetaan kalenterivuositain maan yleisessä palkkatasossa tapahtuneiden muutosten johdosta sen palkkaindeksin mukaan, joka vuosittain vahvistetaan työntekijäin eläkelain 9 §:n soveltamista varten.

95 §

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta sairausvakuutuslain, työntekijäin eläkelain, yrittäjien eläkelain eikä kuntoutusrahalain mukaisiin etuuksiin.

9 luku

Vakuutuskassojen valvonta

96 §

Vakuutuskassojen toimintaa valvoo sosiaali- ja terveysministeriö. Ministeriöllä on oikeus antaa kassojen toimintaa koskevia määräyksiä.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä, että työntekijäin eläkelain ja yrittäjien eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkekassojen valvontatehtäviä siirretään eläketurvakeskuskelle. Samoin ministeriö voi siirtää sairausva-

kuutuslain ja kuntoutusrahalain mukaista toimintaa harjoittavien sairauskassojen valvonta-tehtäviä kansaneläkelaitokselle.

97 §

Vakuutuskassan on vuosittain kuukauden kuluessa siitä kassankokouksesta, jossa tilinpäätös on vahvistettu, toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle tilinpäätös, tilintarkastajien lausunto ja sanotun kassankokouksen pöytäkirja sekä samalla tai ministeriön määräämänä myöhempänä ajankohtana vahvistetun kaavan mukainen kertomus toiminnastaan.

Kassan on ministeriön määräämässä kohdullisessa ajassa annettava sille toiminnastaan muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, jotka ovat tarpeellisia tässä laissa säädettyä valvontaa varten.

Kassan on toimitettava myös kansaneläkelaitokselle ja eläketurvakeskukselle 1 ja 2 momentissa tarkoitettut asiakirjat ja tiedot, jos ministeriö on siirtänyt valvontaan liittyviä tehtäviä näille laitoksille.

98 §

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus milloin tahansa tarkastaa vakuutuskassan toimintaa. Ministeriön edustajalla on oikeus olla läsnä niissä kokouksissa, joissa päättämivaltaa kassan asioissa käytetään, ottaa osaa keskusteluun ja saada pöytäkirjaan merkityksi ne huomautukset, joihin hän katsoo olevan aihetta.

Ministeriö voi erityisestä syystä ottaa haltuunsa kassan asiakirjoja. Kassan pyynnöstä on niistä maksutta annettava kassalle jäljennös.

99 §

Jollei vakuutuskassa noudata lakia, sääntöjään tai vakuutusta varten vahvistettuja perusteita taikka sosiaali- ja terveysministeriön tämän lain nojalla antamia määräyksiä tai jolleivät sen toiminnan perusteet enää ole lain mukaiset, ministeriön tulee kehottaa kassaa korjaamaan asia määräajassa, joka ilman pakottavia syitä ei saa olla kuutta kuukautta pitempi.

Ministeriöllä on oikeus kieltää kassankokouksen, hallintoneuvoston tai hallituksen 1 momentissa mainittua asiaa koskevan päätöksen toimeenpano. Jos päätös jo on pantu täytäntöön, ministeriö voi velvoittaa kassan ryhtymään toimenpiteisiin oikaisun aikaansaamiseksi.

Tässä pykälässä mainitun kehotuksen tai kiellon tehosteeksi ministeriö voi asettaa uhkasakon. Päätökseen, jolla uhkasakko on asetettu, ei voida hakea muutosta valittamalla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Uudenmaan lääninhallitus.

Jollei tässä pykälässä mainittua kehotusta tai kieltoa noudateta, ministeriö voi määrätä kassan toiminnan osittain lopetettavaksi tai kassan purettavaksi. Kassaa purettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä 11 luvussa säädetään.

100 §

Jollei vakuutuskassalla ole hallitusta tai jollei hallitus hoida tehtäviään, sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä yhden tai useamman toimitsijan hoitamaan kassan asioita, kunnes uusi hallitus on valittu tai aikaisempi ryhtyy uudelleen hoitamaan tehtäviään.

Toimitsijoille maksetaan ministeriön hyväksymä palkkio ja kustannusten korvaus kassan varoista. Jolleivät kassan varat riitä palkkion ja korvauksen maksuun, puuttuva osa maksetaan niistä varoista, jotka kassoilta peritään vakuutustarkastuksen kustannusten korvaamiseksi.

101 §

Milloin sosiaali- ja terveysministeriö katsoo vakuutuskassan joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että kassa on purettava, ministeriö voi kieltää kassaa luovuttamasta tai panttaamasta kassan hallinnassa olevaa omaisuutta.

10 luku

Vakuutuskassarekisteri

102 §

Sosiaali- ja terveysministeriössä pidettävään vakuutuskassarekisteriin merkitään vakuutuskassoja koskevat ilmoitukset sekä viranomaisten päätökset ja tiedonannot sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Ilmoitukset rekisteriin tehdään ministeriölle sen määräämällä tavalla.

Rekisteriin tehdyistä merkinnöistä ja niihin kuuluvista asiakirjoista on jokaisella oikeus saada tieto.

103 §

Vakuutuskassan perustamisesta on vakuutuskassarekisteriin merkitsemistä varten tehtävä ilmoitus (*perusilmoitus*), jossa on mainittava:

- 1) kassan nimi ja nimen erikieliset ilmaiset;
- 2) kassan kotipaikkana oleva Suomen kunta;
- 3) kassan postiosoite;
- 4) kassan toimintapiiri;
- 5) takuupääoman tai pohjarahaston määrä ja takuuosuuksien nimellisarvo, jos kassan säännöissä on näitä koskevia määräyksiä;
- 6) etuudet, joita kassa myöntää;
- 7) päivä, jona kassan säännöt on vahvistettu;
- 8) miten kutsu kassankokoukseen ja muut tiedonannot toimitetaan;
- 9) kassan hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, jokaisen muun jäsenen ja varajäsenen sekä toimitusjohtajan täydellinen nimi ja kotipaikka;
- 10) jos kassalla on hallintoneuvosto, sen puheenjohtajan sekä jokaisen jäsenen ja varajäsenen täydellinen nimi ja kotipaikka; sekä
- 11) sääntöjen määräys kassan nimen kirjoittamisesta ja niiden henkilöiden täydelliset nimet ja kotipaikat, joilla on oikeus kassan nimen kirjoittamiseen.

Tässä pykälässä tarkoitettu ilmoitus on hallituksen jokaisen jäsenen allekirjoitettava.

104 §

Vakuutuskassan merkitsemisestä vakuutuskassarekisteriin on sosiaali- ja terveysministeriön viivytyksettä ilmoitettava kassalle.

105 §

Jos asiantilassa, josta on tehty merkintä vakuutuskassarekisteriin, tapahtuu muutos, on siitä viivytyksettä tehtävä ilmoitus rekisteriin (*muutosilmoitus*). Ilmoitus on vähintään yhden hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan allekirjoitettava.

Sosiaali- ja terveysministeriön vakuutuskassan sääntöihin vahvistama muutos, ministeriön 99 §:n 4 momentin ja 100 §:n 1 momentin perusteella antama määräys sekä 101 §:n mukainen kielto on merkittävä rekisteriin ilman erillistä ilmoitusta.

106 §

Kun vakuutuskassarekisteriin merkityn vakuutuskassan velkojille on annettu julkinen haaste taikka kun kassa on luovuttanut omaisuutensa konkurssiin tai tämän omaisuus on määrätty luovutettavaksi konkurssiin taikka kun tuomioistuin on päättänyt kassan varojen vähyden vuoksi jättää konkurssin sillensä tai kun päätös konkurssiin asettamisesta on kumottu, tuomioistuimen on viivytyksettä toimi-

tettava siitä tieto sosiaali- ja terveysministeriölle rekisteriin merkittäväksi.

107 §

Jos vakuutuskassarekisteriin tehty ilmoitus on puutteellinen tai jos sosiaali- ja terveysministeriö havaitsee muun esteen rekisteröimiselle, ilmoituksen tekijälle on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen taikka ilmoituksen täydentämiseen tai oikaisemiseen. Jollei ilmoituksen tekijä kohtuullisessa ajassa käytä tällaista tilaisuutta hyväkseen, ministeriön on kirjallisesti kehotettava häntä ryhtymään tarvittaviin toimiin kahden kuukauden kuluessa kehotuksen lähettämisestä uhalla, että asia muuten raukeaa.

Jos rekisteröimiselle on olemassa este senkin jälkeen, kun kehotuksessa tarkoitettu lausunto on annettu, rekisteröiminen on evättävä. Ministeriö voi kuitenkin antaa uuden kehotuksen, jos siihen on aihetta.

108 §

Kun tuomioistuimen lainvoiman saaneella ratkaisulla on todettu, että rekisteröity päätös on pätemätön tai ettei muutoin tietty vakuutuskassarekisteriin merkitty tieto ole oikea, sosiaali- ja terveysministeriön on poistettava merkintä rekisteristä. Tuomioistuimen on lähetettävä ministeriölle jäljennös lainvoiman saaneesta ratkaisusta tässä tarkoitetuissa asioissa.

109 §

Tarkemmat määräykset vakuutuskassarekisteristä ja sen pitämisestä antaa tarvittaessa sosiaali- ja terveysministeriö.

11 luku

Selvitystila ja purkaminen

110 §

Vakuutuskassan asettamisesta selvitystilaan päättää kassankokous, jollei tässä laissa toisin säädetä.

111 §

Vakuutuskassa on asetettava selvitystilaan ja purettava:

- 1) jollei kassan jäsenmäärä kahden viimeksi kuluneen kalenterivuoden päättyessä ole täytännyt 6 §:ssä säädettyä tai kassan säännöissä määrättyä vähimmäismäärää, eikä voida pitää

todennäköisenä, että jäsenmäärä lähinnä seuraavan neljän kuukauden aikana tulee nousemaan tähän määrään;

2) jos tilinpäätös osoittaa alijäämää tai jos mahdollinen takuupääoma tai pohjarahasto on sosiaali- ja terveysministeriön säännöissä vahvistamaa määrää pienempi, eikä alijäämää ole peitetty taikka takuupääomaa tai pohjarahastoa täytetty kahden seuraavan tilikauden aikana; tai

3) jos kassa sääntöjen mukaan on purettava. Sosiaali- ja terveysministeriö voi pidentää 1 momentin 1 kohdassa mainittua määräaikaa enintään vuodeksi, jollei vakuutettuja etuja näin vaaranneta.

Kassankokous voi sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, päättää kassan asettamisesta selvitystilaan ja sen purkamisesta. Eläkekassan osalta tässä tarkoitettua päätöksen saa kuitenkin tehdä vain, jos kassa on luovuttanut koko vastuunsa toiselle eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle.

112 §

Kassankokouksen päätös vakuutuskassan asettamisesta selvitystilaan ja sen purkamisesta on tehtävä 51 §:n mukaisesti, jos kassa on purettava 111 §:n 1 momentin nojalla. Muussa tapauksessa päätös on pätevä vain, jos sitä ovat kannattaneet ne, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa tai säännöissä määrätty suurempi äänimäärä kokouksessa edustetusta äänimäärästä.

Selvitystila alkaa, kun sitä koskeva päätös on tehty. Kassankokous voi kuitenkin 111 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa määrätä selvitystilan alkamisajankohdaksi muunkin myöhemmän päivän.

Jollei kassankokous tee päätöstä kassan asettamisesta selvitystilaan 111 §:n 1 momentin tarkoittamassa tapauksessa, hallituksen tulee hakea sellaista päätöstä sosiaali- ja terveysministeriöltä. Hakemuksen voi tehdä myös hallituksen jäsen, toimitusjohtaja tai tilintarkastaja.

Jos hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja laiminlyövät 3 momentissa säädetyn velvollisuutensa, ovat he velvollisia korvaamaan laiminlyönnistä kassalle aiheutuneen vahingon.

113 §

Kun kassankokous tekee päätöksen selvitystilasta, on samalla valittava vähintään yksi selvitysmies hallituksen, mahdollisen hallintoneuvoston ja toimitusjohtajan tilalle. Sosiaali-

ja terveysministeriöllä on lisäksi oikeus määrätä yksi selvitysmies. Jollei selvitystilassa olevalta vakuutuskassalla ole rekisteriin merkittyjä toimikelpoisia selvitysmiehiä, tulee ministeriön määrätä väliaikainen selvitysmies joko omasta aloitteestaan taikka jäsenen, osakkaan tai edustajiston jäsenen, velkojan tai muun henkilön hakemuksesta, jonka oikeus voi riippua siitä, että kassalla on joku, joka voi sitä edustaa. Väliaikaisen selvitysmiehen tulee viivytyksettä kutsua kassankokous toimittamaan selvitysmiehen vaali. Väliaikaisen selvitysmiehen tehtävä lakkaa, kun kassankokous on valinnut selvitysmiehet.

Kun ministeriö määrää kassan selvitystilaan ja purettavaksi, on sen samalla määrättävä vähintään yksi selvitysmies.

Mitä tässä laissa säädetään hallituksesta, hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajasta, on soveltuvin osin voimassa selvitysmiehistä ja väliaikaisesta selvitysmiehestä, mikäli tämän luvun säännöksistä ei muuta johdu.

Tilintarkastajien tehtävä ei lakkaa kassan joutuessa selvitystilaan. Mitä 5 luvussa säädetään tilintarkastuksesta ja erityisestä tarkastuksesta, on soveltuvin osin noudatettava selvitystilan aikana. Tilintarkastuskertomuksen tulee lisäksi sisältää lausuma siitä, onko selvitystilaa tilintarkastajien mielestä tarpeettomasti pitkittetty.

114 §

Selvitystilassa olevan vakuutuskassan kassankokouksessa on sovellettava tämän lain kassankokousta koskevia säännöksiä, jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu.

115 §

Kun vakuutuskassa on asetettu selvitystilaan, selvitysmiesten on viivytyksettä laadittava tilinpäätös siltä selvitystilaa edeltävältä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty kassankokouksessa. Tämä tilinpäätös on mahdollisimman pian esitettävä kassankokouksessa. Soveltuvin osin on noudatettava, mitä tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta säädetään.

Jos 1 momentissa tarkoitettu aika käsittää myös edellisen tilikauden, on tältä tilikaudelta annettava erillinen tilinpäätös.

116 §

Selvitysmiesten on viivytyksettä tehtävä selvitystilaa koskevasta päätöksestä sekä selvitys-

miesten vaalista ja vakuutuskassan nimen kirjoittamista koskevasta mahdollisesta päätöksestä ilmoitus sosiaali- ja terveysministeriölle vakuutuskassarekisteriin merkittäväksi. Ilmoituksessa on mainittava jokaisen selvitysmiehen täydellinen nimi, postiosoite sekä hänen kotipaikkanaan oleva Suomen kunta. Ilmoitus on jokaisen selvitysmiehen allekirjoitettava.

Jos sosiaali- ja terveysministeriö on määrännyt kassan asetettavaksi selvitystilaan tai määrännyt selvitysmiehiä, ministeriön on tehtävä tästä merkintä rekisteriin.

117 §

Vakuutuskassan nimen selvitystilan aikana kirjoittaa selvitysmies, tai mikäli heitä on useampia, selvitysmiehet yhdessä, jollei kassankokous toisin päättä.

118 §

Selvitysmiesten on laadittava kultakin tilikaudelta tilinpäätös, joka on esitettävä neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä kassankokouksen hyväksyttäväksi. Jollei selvitystilaa ole kahden vuoden kuluessa saatettu loppuun, on heidän samalla ilmoitettava, mistä syystä se on viivästynyt.

119 §

Selvitysmiesten on viipymättä haettava julkinen haaste vakuutuskassan velkojille sekä niin pian kuin se ilmeistä vahinkoa aiheuttamatta käy päinsä, muutettava rahaksi kassan omaisuus sekä maksettava kassan velat.

120 §

Vakuutuskassan velkojille haetun julkisen haasteen paikalletulopäivän jälkeen tulee selvitysmiesten maksaa kaikki tiedossa oleva velka. Jos velka on riittävä tai erääntymätön tai jos sitä ei muusta syystä voida maksaa, on tarpeelliset varat pantava erilleen. Mikäli kassalla on takuupääoma, on se tämän jälkeen maksettava korkoineen takaisin. Jäljelle jäävä omaisuus jaetaan kassan sääntöjen määräämällä tavalla. Jos jaettava omaisuus on vähäinen, voidaan kassan säännöissä määrätä, että sen käytöstä voidaan päättää toisinkin.

Jollei varoja kahden vuoden kuluessa ole saatu jaetuksi sääntöjen edellyttämällä tavalla ja jakamatta jäänyt jako-osuus on vähäinen jaettuun omaisuuteen verrattuna, sosiaali- ja terveysministeriö voi selvitysmiesten ilmoituksesta määrätä sen lankeavaksi valtiolle tai

käytettäväksi johonkin kassan toimintaan läheisesti liittyvään käyttötarkoitukseen. Muussa tapauksessa noudatetaan, mitä 127 §:ssä säädetään.

121 §

Kun vakuutuskassa on selvitystilassa, on vakuutetuilla ja edunsaajilla osuudestaan vastuuelkaan yhteisesti samanlainen etuoikeus kassan omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla. Tässä pykälässä säädetty etuoikeus ei huononna käteispannin eikä omaisuuden myönnetyn kiinnityksen haltijan oikeutta.

122 §

Jos eläkekassa tai muu sellainen vakuutus-kassa, jonka vastuuelkaan kuuluu myös vakuutusmaksuvastuu, ei ole kahden vuoden kuluessa selvitystilan alkamisesta tehnyt sopimusta vastuun siirtämisestä, tulee sosiaali- ja terveysministeriön määrätä ajankohta, jolloin kassan omaisuus on muutettava rahaksi. Näillä varoilla on ostettava niille, joilla on kassassa vastuuelkaosuus, tätä osuutta vastaava etu toisesta kassasta tai vakuutusyhtiöstä.

Jos vastuuelkaosuus on ministeriön vahvistamaa enimmäismäärää pienempi, voidaan se luovuttaa rahana. Mikäli 1 momentin tarkoitamaa sopimusta etuuden ostosta ei kohtuullisin ehdoin saada aikaan, on varat jaettava niille, joilla kassan sääntöjen perusteella on siihen oikeus, heidän vastuuelkaosuuksiensa mukaisessa suhteessa. Varojen jakoon on haettava sosiaali- ja terveysministeriön hyväksyminen. Tätä momenttia ei sovelleta työntekijäin eläkelain eikä yrittäjien eläkelain mukaiseen vastuuseen.

Selvitysmiesten tulee viipymättä laatia luettelo jaossa noudatettavista suhdeluviista. Luettelo on toimitettava ministeriölle, jossa luettelo on pidettävä asianomaisten nähtävänä 30 päivän ajan. Ministeriön tulee ilmoittaa luettelon nähtävilläolosta 135 §:n 2 momentissa säädettyllä tavalla. Suhdelukuihin saa hakea oikaisua ministeriöltä 30 päivän kuluessa luettelon nähtävilläoloajan päättymisestä.

123 §

Suoritettuaan tehtävänsä selvitysmiesten tulee mahdollisimman pian antaa lopputilitys hallinnostaan laatimalla koko selvitysmenettelystä koskeva kertomus. Kertomukseen tulee sisältyä myös selostus vakuutuskassan omaisuuden jaosta. Kertomukseen on liitettävä ti-

linpäättöksiä koskevat asiakirjat koko selvitystilän ajalta. Kertomus liitteineen on annettava tilintarkastajille, joiden tulee kuukauden kuluessa antaa lopputilitystä ja selvitystilän aikaista hallintoa koskeva tilintarkastuskertomus.

Tilintarkastuskertomuksen saatuaan tulee selvitysmiesten viivytyksettä kutsua kassankokous hyväksymään lopputilitys.

124 §

Jos joku tahtoo moittia 120 §:n 1 momentissa tarkoitettua jakoa tai selvitysmiesten tiliä, on kassan vakuutuskassaa vastaan pantava vireille kassan kotipaikan yleisessä alioikeudessa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lopputilitys esitettiin kassankokouksessa.

125 §

Vakuutuskassa katsotaan puretuksi, kun lopputilitys on esitetty kassankokouksessa. Purkamisesta on selvitysmiesten viivytyksettä ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle kassan poistamiseksi vakuutuskassarekisteristä.

Lopputilitys, tilikirjat ja lopputilitystä käsitelleen kassankokouksen pöytäkirja on säilytettävä kymmenen vuotta sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymällä tavalla.

126 §

Jos selvitystilassa olevan vakuutuskassan varat sen jälkeen kun kaikki tiedossa oleva velka on maksettu, eivät riitä selvityskulujen suorittamiseen, tulee sosiaali- ja terveysministeriön selvitysmiesten ilmoituksesta määrätä selvitystila lopetettavaksi ja julistaa kassa puretuksi. Tällöin ei noudateta 114, 115, 118—120, 123, 124 §:ien eikä 125 §:n 1 momentin säännöksiä. Ilmoitukseen on liitettävä tilintarkastajan antama todistus siitä, että kaikki tiedossa oleva velka on maksettu. Puuttuva osa selvityskuluista maksetaan niistä varoista, jotka kassoilta peritään vakuutustarkastuksen kustannusten korvaamiseksi. Ministeriön on tämän jälkeen poistettava kassa vakuutuskassarekisteristä.

127 §

Jos vakuutuskassan purkamisen jälkeen ilmaantuu uusia varoja tai kassaa vastaan nostetaan kassan taikka muutoin tarvitaan selvitystoimenpiteitä, on selvitystä jatkettava. Selvitysmiesten on viivytyksettä tehtävä tästä ilmoitus sosiaali- ja terveysministeriölle vakuutuskassarekisteriin tehtävää merkintää varten. Kutsu

jatketun selvitystilän ensimmäiseen kassankokoukseen on toimitettava kassan sääntöjen mukaisesti. Jollei kassalla selvitystä jatkettaessa ole toimikelpoisia selvitysmiehiä, on sosiaali- ja terveysministeriön määrättävä hakemuksesta väliaikainen selvitysmies sen mukaan kuin 113 §:ssä säädetään.

Mikäli kassalle tulevien uusien varojen määrä on vähäinen, ministeriö voi määrätä ne lankeavaksi valtiolle tai käytettäväksi johonkin kassan toimintaan läheisesti liittyvään käyttötarkoitukseen ilman selvitysmenettelyä.

128 §

Jos vakuutuskassa on asetettu selvitystilaan 111 §:n 3 momentin tarkoittamassa tapauksessa, kassankokous voi tilintarkastajien annettua asiasta lausuntonsa 112 §:n 1 momentin toisessa virkkeessä säädetyllä äänen enemmistöllä päättää, että selvitystila lopetetaan ja kassan toimintaa jatketaan. Päätöstä ei kuitenkaan saa tehdä, jos selvitystilaan on 111 §:n 1 momentin mukainen peruste tai jos kassan omaisuutta on jaettu taikka jos vastuunsiirto on jo toteutettu.

Kun päätös selvitystilän lopettamisesta ja kassan toiminnan jatkamisesta on tehty, kassalle on sen sääntöjen mukaisesti valittava hallitus tai mahdollinen hallintoneuvosto.

Kun hallitus on valittu, selvitysmiesten on viivytyksettä tehtävä selvitystilän lopettamista koskevasta päätöksestä ja hallituksen vaalista ilmoitus sosiaali- ja terveysministeriölle vakuutuskassarekisteriin merkittäväksi. Päätöstä ei saa panna täytäntöön ennen rekisteröintiä. Kassan velkojille haettu julkinen haaste jää vaikutuksetta, kun selvitystila on lopetettu tämän pykälän säännösten mukaisesti.

129 §

Vakuutuskassan omaisuus voidaan luovuttaa konkurssiin vain hallituksen tai, kun kassa on selvitystilassa, selvitysmiesten päätöksen perusteella. Konkurssin aikana edustaa kassaa konkurssivelallisenä hallitus ja toimitusjohtaja tai ennen konkurssin alkamista valitut selvitysmiehet. Konkurssin aikana voidaan kuitenkin valita uusia hallituksen jäseniä tai uusia selvitysmiehiä.

Tuomioistuimen tulee, jos sosiaali- ja terveysministeriö tekee siitä esityksen, määrätä uskotuksi mieheksi myös yksi ministeriön ehdottama henkilö.

Mitä 121 ja 122 §:ssä vakuutuskassan selvitystilän varalta säädetään saamista etuoikeu-

desta, on noudatettava sen estämättä, että kassan omaisuus on luovutettu konkurssiin.

Jollei konkurssin päättyessä omaisuutta ole jäljellä, on kassa katsottava puretuksi, kun konkurssihallinto on antanut lopputilityksen. Purkamisesta konkurssihallinnon on viivytyksettä tehtävä ilmoitus sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle vakuutuskassarekisteriin merkittäväksi. Ilmoitus on vähintään yhden konkurssihallinnon jäsenen allekirjoitettava.

Jos omaisuutta on jäljellä eikä kassa ollut selvitystilassa, kun sen omaisuus luovutettiin konkurssiin, on hallituksen mahdollisimman pian kutsuttava kassankokous koolle päättämään kassan asettamisesta selvitystilaan. Milloin kassa on selvitystilassa, kun se asetetaan konkurssiin, on noudatettava, mitä 127 §:ssä säädetään.

130 §

Selvitystilan tai konkurssin aikana vakuutuskassa ei saa ottaa uusia jäseniä eikä periä kassalle suoritettavia maksuja eikä myöskään suorittaa etuuksia, mikäli ne ovat erääntyneet maksettaviksi selvitys- tai konkurssitilan alkamispäivänä tai sen jälkeen. Eläke-erä, joka on erääntynyt maksettavaksi konkurssin alkamispäivänä tai sen jälkeen, voidaan kuitenkin suorittaa, jos eläke on myönnetty sitä ennen ja jollei suorituksen voida katsoa loukkaavan jäsenten, edunsaajien tai velkojien etuja.

131 §

Selvitystilassa tai konkurssissa olevan vakuutuskassan nimeen on lisättävä sanat "selvitystilassa" tai "konkurssitilassa".

12 luku

Sulautuminen ja vastuun siirtäminen

132 §

Vakuutuskassa (*sulautuva kassa*) voi sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön suostumuksella tehdä sopimuksen sulautumisesta toiseen vakuutuskassaan (*vastaanottava kassa*) siten, että sulautuvan kassan vastuu sekä muut velat ja varat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle kassalle. Vakuutuskassa (*luovuttava kassa*) voi niin ikään siirtää ministeriön suostumuksella vastuunsa toiselle kassalle tai vakuutusyhtiölle (*vastaanottava vakuutuslaitos*).

Sulautumista koskeva sopimus on kummankin kassan kassankokouksen hyväksyttävä.

Vastuun siirtämistä koskeva sopimus on luovuttavan kassan kassankokouksen sekä, jos vastuun siirtäminen tapahtuu toiselle vakuutuskassalle, vastaanottavan kassan kassankokouksen hyväksyttävä. Päätös on sulautuvan tai luovuttavan kassan osalta pätevä vain, jos sitä on kannattanut sama äänten enemmistö, joka vaaditaan asetettaessa kassa selvitystilaan 111 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa. Sulautumisesta ja vastuun siirtämisestä voidaan päättää, vaikka sulautuva tai luovuttava kassa on asetettu selvitystilaan.

Seuraavat asiakirjat on vähintään kahden viikon ajan ennen kassankokousta pidettävä kassan toimistossa jäsenten ja osakkaiden tai edustajiston jäsenten nähtävinä sekä asetettava nähtäviksi kassankokouksessa:

1) sulautumista tai vastuun siirtämistä koskeva sopimus;

2) hallituksen selostus niistä seikoista, joilla voi olla merkitystä harkittaessa sulautumista tai vastuun siirtämistä koskevan sopimuksen hyväksymistä;

3) jos vastaanottava vakuutuslaitos on vakuutuskassa, sen säännöt ja niitä koskeva sulautumisesta tai vastuun siirtämisestä johtuva muutosehdotus; sekä

4) jäljennökset sulautuvan ja vastaanottavan kassan viimeistä tilinpäätöstä koskevista asiakirjoista tai, jos kyseessä on vastuun siirtäminen toiseen kassaan, luovuttavan kassan ja vastaanottavan kassan tilinpäätöstä koskevista asiakirjoista.

Kokouskutsussa, joka toimitetaan sulautumista tai vastuun siirtämistä käsittelevään kassankokoukseen, on ilmoitettava 3 momentissa mainittujen asiakirjojen nähtävilläpidosta.

Siirrettäessä vastuun osa on vastaavasti noudatettava, mitä vastuun siirtämisestä säädetään.

133 §

Mitä 132 §:ssä säädetään sulautumisesta, on soveltuvin osin noudatettava myös sellaisessa sulautumisessa, jossa kaksi tai useampia vakuutuskassoja yhtyy perustamalla uuden vakuutuskassan.

Vastaanottavan kassan perustamisessa sulautumissopimus korvaa perustamiskirjan. Sopimuksen tulee sisältää ehdotus vastaanottavan kassan säännöiksi. Sopimuksessa on mainittava, miten vastaanottavan kassan johto ja tilintarkastajat valitaan. Nämä valinnat on suoritettava, kun sulautumissopimus on hyväksytty

sekä sosiaali- ja terveysministeriö on antanut suostumuksen sulautumiseen ja vahvistanut uuden kassan säännöt.

134 §

Mitä 132 §:ssä säädetään vastuun siirrosta, on soveltuvin osin noudatettava myös silloin, kun eläkesäätiö siirtää vastuunsa tai osan siitä vakuutuskassalle.

135 §

Kahden kuukauden kuluessa siitä, kun sulautuva tai luovuttava kassa ja vastaanottava vakuutuslaitos ovat hyväksyneet sulautumista tai vastuun siirtämistä koskevan sopimuksen, niiden on haettava sosiaali- ja terveysministeriön suostumus sopimukseen ja vahvistus sulautumisen tai vastuun siirtämisen vaatimalle kassan sääntöjen muutokselle sekä, jos on kysymys 133 §:ssä tarkoitettusta sulautumisesta, uuden vakuutuskassan säännöille.

Sulautumista tai vastuun siirtämistä koskevista hakemuksesta on ministeriön, jollei se katso, että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, kuulutettava vastaanottavan vakuutuslaitoksen kustannuksella virallisessa lehdessä. Kuulutuksessa on kehoitettava niitä, jotka tahtovat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne ministeriölle sen määräämässä ajassa, joka saa olla enintään kaksi kuukautta. Ministeriön on velvoitettava sulautuva tai luovuttava kassa viipymättä antamaan tieto kuulutuksesta sulautuvan tai luovuttavan kassan jäsenille ja osakkaille kassan säännöissä määrätyllä tavalla.

Ministeriön on annettava suostumuksensa 1 momentissa mainittuun toimenpiteeseen, jollei toimenpide loukkaa vakuutusten käsittämiä etuja.

Vastuu siirtyy vastaanottavalle vakuutuslaitokselle, kun ministeriö on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen. Ministeriö voi hakemuksesta vahvistaa vastuun siirtymiselle muunkin ajankohdan.

Jollei suostumusta ole määrääjässä haettu tai, jos se on evätty, on sulautuminen tai vastuu siirtäminen rauennut.

136 §

Sosiaali- ja terveysministeriön on merkittävä suostumuksensa vakuutuskassojen sulautumiseen vakuutuskassarekisteriin.

137 §

Kahden kuukauden kuluessa siitä, kun 135 §:ssä tarkoitettu suostumus on annettu, vakuutuskassojen on haettava sulautuvan kassan kotipaikan yleisen alioikeuden tai 133 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa, vastaanot-tavalle kassalle kassan säännöissä määrätyn kotipaikan alioikeuden lupa sulautumissopimuksen täytäntöönpanoon uhalla, että sulautuminen muuten raukeaa. Hakemukseen on liitettävä selvitys 136 §:ssä tarkoitettusta rekisteröimisestä sekä luettelo sulautuvan kassan tunnetuista velkojista ja heidän postiosoitteistaan.

Tuomioistuimen tulee antaa kuulutus kassan tunnetuille ja tuntemattomille velkojille kehoittaen sitä, joka haluaa vastustaa hakemusta, ilmoittamaan siitä kirjallisesti viimeistään kaksi viikkoa ennen paikalletulopäivää uhalla, että hänen muussa tapauksessa katsotaan suostuneen hakemukseen. Kuulutus on pantava tuomioistuimen ilmoitustaululle kolme kuukautta ennen paikalletulopäivää sekä julkaistava tuomioistuimen toimesta virallisessa lehdessä kaksi kertaa, ensimmäisen kerran viimeistään kahta kuukautta ja toisen kerran viimeistään yhtä kuukautta ennen paikalletulopäivää. Hakemuksesta tuomioistuimen on erikseen annettava tieto sosiaali- ja terveysministeriölle ja kaikille tunnetuille velkojille sekä 141 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa myös patenti- ja rekisterihallitukselle.

Hakemukseen on suostuttava, jollei kukaan velkojista sitä vastusta tai jos paikalletulopäivänä osoitetaan, että hakemusta vastustaneet velkojat ovat saaneet täyden maksun saamisistaan tai että heidän saamisistaan on asetettu tuomioistuimen hyväksymä vakuus. Luvan myöntämistä tai epäämistä koskevasta päätöksestä on tuomioistuimen viivytyksettä toimitettava tieto sosiaali- ja terveysministeriölle sekä 141 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa myös patenti- ja rekisterihallitukselle.

138 §

Vakuutuskassojen on tehtävä 137 §:ssä tarkoitettusta tuomioistuimen luvasta ilmoitus sosiaali- ja terveysministeriölle vakuutuskassarekisteriin merkittäväksi kahden kuukauden kuluessa siitä, kun lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman. Kun tuomioistuimen luvasta ilmoitetaan 133 §:n tarkoittamassa tapauksessa, on samalla tehtävä 103 §:ssä tarkoitettu perusilmoitus.

Jos sulautuminen on 137 §:n 1 momentin mukaan rauennut, on sulautuvan kassan viivytystä tehtävä siitä ilmoitus sosiaali- ja terveysministeriölle rekisteriin merkittäväksi. Jollei 1 momentissa tarkoitettua rekisteri-ilmoitusta ole säädettyssä ajassa tehty tai jos tuomioistuimien on hylännyt hakemuksen, ministeriön tulee tehdä rekisteriin merkintä sulautumisen raukeamisesta.

139 §

Sulautuminen katsotaan tapahtuneeksi, kun tuomioistuimen lupa sulautumiseen on merkitty vakuutuskassarekisteriin. Lisäksi vaaditaan 133 §:n tarkoittamassa sulautumisessa, että vastaanottavan kassan perustaminen on merkitty rekisteriin.

Sulautuvan kassan varat ja velat, lukuun ottamatta 151—153 §:ssä tarkoitettua korvausvaatimusta, siirtyvät vastaanottavalle kassalle sekä sulautuvan kassan jäsenet ja osakkaat tulevat vastaanottavan kassan jäseniksi ja osakkaiksi sulautumishetkellä.

140 §

Jos vakuutuskassa yksin tai sellaisen yhteisön kanssa, jossa kassalla on enemmän kuin puolet osakepääomasta tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava määräamisvalta, omistaa enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa osakeyhtiön osakkeista, on kassalla oikeus käypään hintaan lunastaa jäljellä olevat osakkeet osakeyhtiön muilta osakkeenomistajilta. Sillä, jonka osakkeet voidaan lunastaa, on oikeus vaatia kassaa lunastamaan hänen osakkeensa.

Jollei lunastamisesta voida sopia, kassan tulee kirjallisesti ilmoittaa asiasta osakeyhtiön hallitukselle, jonka tulee yleiseltä alioikeudelta hakea uskotun miehen määräämistä valvomaan yhtiön tuntemattomien osakkeenomistajien etuja riidan aikana.

Mitä osakeyhtiölain 14 luvun 9 §:ssä säädetään emoyhtiön ja tytäryhtiön välisestä lunastusmenettelystä, on soveltuvin osin noudatettava kassan ja 1 momentissa tarkoitettun osakeyhtiön välisessä lunastusmenettelyssä. Mainittuun pykälään 1 momentissa tarkoitettun vakuuden hyväksyy kuitenkin sosiaali- ja terveysministeriö.

Tämän pykälän säännöksiä ei sovelleta asunto-osakeyhtiölaissa (809/91) tarkoitettujen asunto-osakeyhtiöiden osakkeisiin eikä muidenkaan osakeyhtiöiden osakkeisiin, jotka yk-

sin tai yhdessä toisten osakkeiden kanssa tuottavat oikeuden hallita asuinhuoneistoa.

141 §

Jos vakuutuskassa omistaa kaikki osakeyhtiön osakkeet, voivat kassan ja yhtiön hallitukset tehdä sopimuksen yhtiön sulautumisesta vakuutuskassaan. Sopimuksesta on kassan tehtävä ilmoitus sosiaali- ja terveysministeriölle vakuutuskassarekisteriin merkittäväksi sekä yhtiön patenti- ja rekisterihallitukselle kaupparekisteriin merkittäväksi.

Kahden kuukauden kuluessa siitä, kun sopimus on tehty, kassan on haettava osakeyhtiön kotipaikan yleisen alioikeuden lupa sulautumis- ja sopimuksen täytäntöönpanoon uhalla, että sulautuminen muuten raukeaa. Hakemukseen on liitettävä selvitys 1 momentissa tarkoitetuista rekisteröimisistä sekä luettelo sulautuvan yhtiön tunnetuista velkojista ja heidän postiosoitteistaan. Tuomioistuimen käsitellessä lupahakemusta on noudatettava, mitä 137 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Kahden kuukauden kuluessa siitä, kun 2 momentissa tarkoitettua tuomioistuimen lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman, kassan on tehtävä luvasta ilmoitus sosiaali- ja terveysministeriölle vakuutuskassarekisteriin merkittäväksi sekä yhtiön patenti- ja rekisterihallitukselle kaupparekisteriin merkittäväksi. Ilmoitus on tehtävä myös silloin, kun sulautuminen on 2 momentin mukaan rauennut. Tuomioistuimen lupaa koskevan päätöksen rekisteröimisestä patenti- ja rekisterihallituksen on ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle.

Jollei 3 momentissa tarkoitettuja rekisteri-ilmoituksia ole tehty säädettyssä ajassa tai jos tuomioistuimien on hylännyt hakemuksen, sosiaali- ja terveysministeriön tulee tehdä rekisteriin merkintä sulautumisen raukeamisesta.

13 luku

Jakautuminen

142 §

Muu vakuutuskassa kuin eläkekassa voi jakautua sen mukaisesti, mitä tässä luvussa säädetään.

143 §

Jos vakuutuskassan (*jakautuva kassa*) jäsenistä vähintään yksi kymmenesosa säännöissä määrätyn ajan kuluessa, joka voi olla enintään

yksi vuosi, eroaa kassasta ja siirtyy toisen kassan (*vastaanottava kassa*) tai uuden, pääasiallisesti samaa toimintaa harjoittavan kassan (*uusi kassa*) jäseneksi, on vastaanottavalla kassalla tai uudella kassalla oikeus saada 149 §:n 2 momentissa tarkoitettujen jäsenten osuutta vastaava osa jakautuvan kassan varojen ja velkojen erotuksesta (*nettovarat*), jos jakautuvan kassan sääntöihin on otettu tästä määräys.

Vastaanottavaan tai uuteen kassaan siirtyvien jäsenten osuus jakautuvan kassan nettovaroista lasketaan heidän viiden edellisen kalenterivuoden aikana suorittamiensa jäsenmaksujen ja niiden kokonaismäärän välisessä suhteessa, jollei kassan säännöissä muuta laskentaperustetta määrätä.

144 §

Eroavien jäsenten on kolmen kuukauden kuluessa 143 §:n 1 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä kirjallisesti ilmoitettava jakautuvan kassan hallitukselle, siirtyvätkö he toisen kassan jäsenyyteen vai perustavatko he uuden kassan. Jollei ilmoitusta ole määrääjässä tehty, jakautuvan kassan velvollisuus luovuttaa varoja raukeaa.

145 §

Vakuutuskassan jakautumisesta päättää kassankokous. Hallituksen on viipymättä 144 §:ssä tarkoitettua ilmoituksesta kutsuttava kokous koolle päättämään jakautumisesta. Päätös on tehtävä 51 §:n mukaisesti. Jollei kassankokous tee päätöstä, hallituksen tulee hakea sitä sosiaali- ja terveysministeriöltä. Hakemuksen voi tehdä myös hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja tai eroava jäsen.

146

Sen jälkeen kun päätös jakautumisesta on tehty, jakautuvan kassan hallituksen on kolmen kuukauden kuluessa selvitettävä kassan nettovarojen määrä, tehtävä ehdotus varojen jakamisesta sekä pyydettyä asiasta tilintarkastajien lausunto. Tilintarkastajien on annettava lausuntonsa hallitukselle kuukauden kuluessa lausuntopyynnöstä. Sosiaali- ja terveysministeriö voi pidentää nettovarojen määrän selvittämiseksi varattua määräaikaa enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Nettovarojen määrä lasketaan sen ajankohdan perusteella, jolloin päätös jakautumisesta on tehty.

147 §

Kuukauden kuluessa siitä, kun tilintarkastajat ovat antaneet lausuntonsa jakehdotuksesta, jakautuvan kassan on haettava sosiaali- ja terveysministeriön suostumus jakautumisen täytäntöönpanoon uhalla, että jakautuminen muuten raukeaa.

Jakautumista koskevasta hakemuksesta on ministeriön, jollei se katso, että hakemus on enemmittä selvityksittä hylättävä, kuulutettava jakautuvan kassan kustannuksella virallisessa lehdessä. Kuulutuksessa on kehotettava niitä, jotka haluavat tehdä muistutuksia hakemusta vastaan, esittämään ne ministeriölle sen määräämässä ajassa, joka saa olla enintään kaksi kuukautta. Ministeriön on velvoitettava jakautuva kassa viipymättä antamaan tieto kuulutuksesta jäsenilleen ja osakkailleen kassan säännöissä määrätyllä tavalla.

Ministeriö antaa suostumuksensa jakautumisen täytäntöönpanoon, jollei toimenpide loukkaa vakuutettujen etuja eikä muutakaan vastasyitä ole.

148 §

Sosiaali- ja terveysministeriön on merkittävä suostumuksensa vakuutuskassan jakautumiseen vakuutuskassarekisteriin.

149 §

Vastaanottavan tai uuden kassan hallituksen on ilmoitettava jakautuvalle kassalle 144 §:n mukaisen ilmoituksen tehneistä henkilöistä ne, jotka ovat siirtyneet vastaanottavan tai uuden kassan jäseniksi sekä ne, jotka ilmoituksente-kohetkellä edelleen ovat jäseniä.

Kun 1 momentin mukainen ilmoitus on tehty, ilmoitushetkellä jäsenenä olevien jako-osuus jakautuvan kassan nettovarallisuudesta on luovutettava vastaanottavalle tai uudelle kassalle.

150 §

Jollei uutta kassaa ilmoiteta merkittäväksi vakuutuskassarekisteriin yhden vuoden kuluessa 147 §:ssä tarkoitettua sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksesta, jakautuvan kassan velvollisuus luovuttaa varoja uudelle kassalle on rauennut.

14 luku

Vahingonkorvausvelvollisuus

151 §

Perustaja, hallituksen jäsen, hallintoneuvos-

ton jäsen ja toimitusjohtaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimesaan tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttanut vakuutuskassalle. Sama koskee vahinkoa, jonka edellä mainitut henkilöt tätä lakia, kassan sääntöjä tai vakuutusta varten vahvistettuja perusteita rikkomalla ovat aiheuttaneet jäsenelle, osakkaalle tai muulle henkilölle.

152 §

Tilintarkastaja on korvausvelvollinen 151 §:ssä säädettyjen perusteiden mukaisesti. Hän vastaa myös vahingosta, jonka hänen apulaisensa tahallisesti tai tuottamuksesta on aiheuttanut.

Jos tilintarkastajana on tilintarkastusyhteisö, vastaavat vahingosta yhteisö sekä se, jolla on päävastuu tilintarkastuksen toimittamisesta.

153 §

Jäsen, osakas tai edustajiston jäsen on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän myötävaikuttamalla tämän lain, vakuutuskassan sääntöjen tai vakuutusta varten vahvistettujen perusteiden rikkomiseen tahallisesti tai törkeästä tuottamuksesta on aiheuttanut kassalle, jäsenelle, osakkaalle tai muulle henkilölle.

154 §

Vahingonkorvauksen sovittelusta sekä korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/74) 2 ja 6 luvussa säädetään.

Mitä 1 momentissa säädetään vahingonkorvauksen sovittelusta, on perustajan, hallituksen jäsenen, hallintoneuvoston jäsenen, toimitusjohtajan ja tilintarkastajan osalta noudatettava vain, jos hänen syykseen jää lievä huolimattomuus.

155 §

Vahingonkorvauskanteen nostamisesta vakuutuskassan lukuun 151—153 §:n nojalla päätetään kassankokouksessa. Hallituksella on kuitenkin oikeus päättää rangaistavaan tekoon perustuvan korvauskanteen nostamisesta. Jollei hallitus tee päätöstä kanteen nostamisesta, sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä asiamiehen ajamaan kannetta kassan lukuun. Asiamiehelle maksetaan ministeriön hyväksymä palkkio ja kustannusten korvaus kassan varoista. Jolleivät kassan varat riitä palkkion ja korvauksen maksuun, puuttuva osa maksetaan

niistä varoista, jotka kassoilta peritään vakuutustarkastuksen kustannusten korvaamiseksi.

Kassankokouksen päätös vastuuvapauden myöntämisestä tai kanteen nostamatta jättämisestä ei estä kassaa nostamasta kannetta, milloin kassankokoukselle ei tilinpäätöksessä tai tilintarkastuskertomuksessa taikka muutoin ole annettu olennaisesti oikeita ja täydellisiä tietoja kanteen perustana olevasta päätöksestä tai toimenpiteestä.

Jos kassa asetetaan konkurssiin hakemukselta, joka on tehty kahden vuoden kuluessa siitä, kun kassankokouksessa päätettiin myöntää vastuuvapaus tai olla nostamatta kannetta, saa konkurssipesä tämän päätöksen estämättä ajaa kannetta.

156 §

Jos kassankokouksessa on myönnetty vastuuvapaus tai muutoin päätetty olla nostamatta korvauskannetta, mutta vakuutuskassan jäsenet ja osakkaat tai edustajiston jäsenet, joilla on vähintään yksi kolmasosa kokouksessa edustetusta äänimäärästä, ovat äänestäneet päätöstä vastaan, voidaan kannetta ajaa kassan puolesta sen estämättä, mitä 155 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Kanteen voivat nostaa jäsenet ja osakkaat tai edustajiston jäsenet, joilla on vähintään vastaava äänimäärä kuin 1 momentissa tarkoitetuilla päätöstä vastustaneilla jäsenillä ja osakkailla tai edustajiston jäsenillä. Jos osakas tai jäsen taikka edustajiston jäsen luopuu kanteesta sen nostamisen jälkeen, voivat muut kanteen nostaneet kuitenkin jatkaa sitä.

Kanne on pantava vireille kolmen kuukauden kuluessa kassankokouksen päätöksestä tai, milloin on vaadittu 69 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen toimittamista, siitä kun tarkastuksesta annettu lausunto on esitetty kassankokouksessa tai tarkastajan määräämistä tarkoittava hakemus on hylätty.

Kanteen nostaneet jäsenet ja osakkaat tai edustajiston jäsenet vastaavat oikeudenkäyntikulusta. He ovat kuitenkin oikeutettuja saamaan kassalta korvauksen niistä siinä määrin kuin kassalle voitettut varat siihen riittävät.

157 §

Vakuutuskassan lukuun 151—153 §:n nojalla ajettavaa kannetta ei voida nostaa, ellei kanne perustu rangaistavaan tekoon:

1) perustajaa vastaan kolmen vuoden kuluttua siitä, kun perustamiskokouksessa tehtiin päätös kassan perustamisesta;

2) hallituksen jäsentä, hallintoneuvoston jäsentä tai toimitusjohtajaa vastaan kolmen vuoden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jona se päätös, johon kanne perustuu, tehtiin tai sitä koskevaan toimenpiteeseen ryhdyttiin;

3) tilintarkastajaa vastaan kolmen vuoden kuluttua siitä, kun se tilintarkastuskertomus, lausunto tai todistus, johon kanne perustuu, esitettiin kassankokouksessa; eikä

4) jäsentä, osakasta tai edustajiston jäsentä vastaan kahden vuoden kuluttua päätöksestä tai toimenpiteestä, johon kanne perustuu.

Jos kassan lukuun ajettavan kanteen nostamisen määräaika on kulunut loppuun, ei 155 §:n 3 momentissa tarkoitettua kannetta voida nostaa sen jälkeen, kun kuukausi on kulunut konkurssissa toimitetusta valvonnasta.

15 luku

Erinäisiä säännöksiä

158 §

Sen estämättä, mitä riita-asiaain oikeuspaikasta säädetään, saa 155 ja 156 §:ssä tarkoitettua korvauskannetta ajaa vakuutuskassan kotipaikan yleisessä alioikeudessa. Sama tuomioistuin voi käsitellä myös rikokseen perustuvan korvausvaatimuksen.

159 §

Haaste katsotaan vakuutuskassalle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi hallituksen jäsenelle tai muulle henkilölle, jolla 34 §:n mukaan on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa kassan nimi.

Jos hallitus tahtoo nostaa kanteen kassaa vastaan, on sen kutsuttava kassankokous koolle valitsemaan asiamies edustamaan kassaa. Haaste katsotaan tällöin kassalle toimitetuksi, kun se on esitetty kassankokouksessa.

Jos hallitus tahtoo moittia kassankokouksen päätöstä, kannevaltaa ei ole 55 §:n 2 momentin mukaan menetetty, mikäli kutsu kassankokoukseen, jossa asiamies asetetaan, on toimitettu kolmen kuukauden kuluessa siitä kassankokouksesta, jonka päätöstä kanne koskee.

160 §

Kun kassankokouksen päätöksen moittimista koskeva kanne on pantu vireille, tuomiois-

tuin voi kantajan vaatimuksesta ennen asian ratkaisemista määrätä, ettei päätöstä saa panna täytäntöön. Tuomioistuimen puheenjohtaja voi väliaikaisesti antaa tällaisen määräyksen, kunnes asia tulee tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tuomioistuin voi, milloin aihetta siihen ilmaantuu, peruuttaa antamansa määräyksen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ratkaisusta ei saa erikseen valittaa. Ratkaisusta on viran puolesta viivytyksettä annettava tieto sosiaali- ja terveysministeriölle.

161 §

Vakuutuskassan säännöissä voi olla määräys, jonka mukaan riita 14 luvun mukaisesta vahingonkorvausvelvollisuudesta toisaalta kassan ja toisaalta hallituksen, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan, jäsenen tai osakkaan välillä on välimiesten ratkaistava. Tällaisella määräyksellä on sama vaikutus kuin välityssopimuksella.

Kun kassan ja hallituksen välinen riita siirretään välimiesten ratkaistavaksi, on noudatettava, mitä 159 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään asiamiehen asettamisesta ja määräajan laskemisesta.

162 §

Joka

1) olematta siihen oikeutettu harjoittaa tämän lain alaista vakuutustoimintaa tai harjoittaa sitä 111 §:n 1 momentin säännösten vastaisesti; tai

2) ottaa vakuutuskassaan uusia jäseniä tai perii kassalle suoritettavia maksuja 130 §:n vastaisesti tai toimii sosiaali- ja terveysministeriön 99 §:n nojalla antaman kiellon vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, *vakuutuskassatoiminnan luvattomasta harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

163 §

Joka

1) antaa sosiaali- ja terveysministeriölle asiakirjassa, joka on annettava tämän lain nojalla, vääriä tietoja;

2) toimii toisen välikätenä tässä laissa tai vakuutuskassan säännöissä olevan äänioikeuden rajoittamista koskevan säännöksen tai määräyksen kiertämiseksi;

3) rikkoo tämän lain säännöksiä tilinpäätöksen tai tilintarkastuskertomuksen laatimisesta tai kassan selvitystilaa koskevan lopputilityksen antamisesta; tai

4) ministeriön 101 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti luovuttaa tai panttaa kassan hallinnassa olevaa omaisuutta,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *vakuutuskassarikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

164 §

Joka

1) rikkoo kassankokouksen pöytäkirjan nähtävillä pitämistä koskevaa säännöstä;

2) jakaa vakuutuskassan varoja tämän lain säännösten tai kassan sääntöjen vastaisesti;

3) laiminlyö 7 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa hakea sosiaali- ja terveysministeriön lupaa;

4) jättää toimittamatta tämän lain mukaan viranomaiselle annettavan ilmoituksen tai muun tiedon; tai

5) jättää noudattamatta, mitä 19 §:n 1 momentissa säädetään päätöksenteon edellytyksistä perustamiskokouksessa,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *vakuutuskassarikkomuksesta* sakkoon.

165 §

Joka luvottomasti ilmaisee, mitä hän tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten mukaisia tehtäviä täyttäessään tai vakuutuskassan muun kuin tämän lain mukaisen toimielimen jäsenenä on saanut tietää kassan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta taikka liike- tai ammattisalaisuudesta taikka jonkun henkilön terveydentilasta, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *vakuutuslainsalaisuuden luvottomasta ilmaisemisesta* sakkoon.

Kassan on 1 momentin säännösten estämättä ilmoitettava ulosottomiehen pyynnöstä maksamansa eläkkeen tai muun toimeentuloetuuden määrä sekä tiedossaan olevat muut laitokset, jotka maksavat edunsaajalle toimeentuloetuuksia.

Tässä pykälässä mainitusta rikoksesta ei virallinen syyttäjä saa tehdä syytettä, ellei asianomistaja ole ilmoittanut rikosta syytteen pantavaksi.

166 §

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös tai määräys, joka on annettu 28, 98—101, 112 tai 113 §:ssä olevan säännöksen nojalla, voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

167 §

Viranomaisen hallussa olevan tässä laissa tarkoitetun asiakirjan julkisuudesta on voimassa, mitä yleisten asiakirjain julkisuudesta säädetään. Sen estämättä, mitä asiakirjojen salassa pitämisestä säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö voi julkaista vakuutuskassojen toimintaa, asemaa ja kehitystä valaisevia tilastoja ja niihin verrattavia tietoja, jotka on laadittu yhtäläisen perusteen mukaan kaikista kassoista.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallussa olevista kassojen tilinpäätöksistä on jokaisella oikeus saada tieto.

168 §

Vakuutuskassojen on kuuluttava sosiaali- ja terveysministeriön valvonnan alaiseen vakuutuskassojen yhdistykseen. Vakuutuskassojen yhdistyksen tähän lakiin liittyvistä tehtävistä, sen hallinnosta ja vakuutuskassojen velvollisuudesta osallistua yhdistyksen menoihin määrätään yhdistyksen säännöissä, jotka vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö.

169 §

Vakuutuskassojen yhdistyksen yhteydessä toimii vakuutuskassalautakunta.

Lautakunnan tehtävänä on antaa lausuntoja ja ratkaisusuosituksia vakuutuskassan, osakkaan, jäsenen tai muun edunsaajan pyynnöstä asioissa, jotka koskevat toisaalta kassan ja toisaalta jäsenen, osakkaan tai edunsaajan välistä vakuutuskassa-asiaa. Jos tiedetään, että sama asia on vireillä tuomioistuimessa tai että siinä on annettu tuomioistuimen ratkaisu, lautakunta ei saa antaa ratkaisusuositusta. Lisäksi lautakunnan tehtävänä on pyydettyessä antaa lausuntoja viranomaisille vakuutuskassa-asioissa.

Lautakunta ei voi antaa lausuntoja tai ratkaisusuositusta asiassa, joka koskee kassan harjoittamaa sairausvakuutuslain, työntekijäin eläkelain, yrittäjien eläkelain tai kuntoutusrahain mukaista toimintaa.

Lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä vähintään neljä muuta jäsentä, jotka sosiaali- ja terveysministeriö määrää enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Lautakunta

kunnan jäsenten on oltava vakuutuskassa-asioihin perehtyneitä. Lisäksi puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on oltava oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittaneita ja tuomarin tehtäviin perehtyneitä. Jäsenistä määrätään ainakin kaksi vakuutuskassojen yhdistyksen ehdotuksesta, jonka tulee sisältää vähintään neljä ehdokasta.

Lautakunnan kustannukset maksetaan vakuutuskassojen yhdistyksen varoista. Tarkemmat määräykset lautakunnan hallinnosta ja toiminnasta annetaan ohjesäännössä, jonka sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vakuutuskassojen yhdistystä kuultuaan.

Lautakunnalla on oikeus saada sen käsiteltävänä olevan asian selvittämiseksi tarpeelliset tiedot viranomaisilta ja terveyden- tai sairaanhoitotoimintaa harjoittavilta sen estämättä, mitä viranomaisen tai lääkärin ja sairaanhoitohenkilökunnan salassapitovelvollisuudesta on säädetty.

170 §

Vakuutusteknisten laskelmien ja selvitysten laatimista varten eläkekassalla tulee olla vakuutusmatemaatikko, jonka on täytettävä sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiölain 18 luvun 8 §:n nojalla määräämät vakuutusmatemaatikon kelpoisuusehdot.

Vakuutusmatemaatikon ottamisesta ja eroamisesta on kassan tehtävä ilmoitus ministeriölle.

171 §

Eläkekassan tilasta on suoritettava vakuutustekninen tutkimus vähintään joka toinen vuosi sekä muulloinkin, jos ministeriö pitää sitä tarpeellisena. Tutkimus on suoritettava muunkin vakuutuskassan tilasta, jos kassan vastuovelkaan sisältyy 79 §:n 2 momentissa tarkoitettu vakuutusmaksuvastuu. Tutkimuksen suorittajan tulee täyttää 170 §:n 1 momentissa mainitut vakuutusmatemaatikon kelpoisuusehdot.

172 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntönpästä annetaan asetuksella.

16 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

173 §

Tämä laki, jäljempänä *uusi laki*, tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993.

Uudella lailla kumotaan, jäljempänä mainitun poikkeuksin, 19 päivänä kesäkuuta 1942 annettu avustuskassalaki (471/42), jäljempänä *vanha laki*, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

174 §

Vanhan lain aikana rekisteröity avustuskassa muuttuu vakuutuskassaksi, avustuskassarekisteri vakuutuskassarekisteriksi ja avustuskassojen yhdistys vakuutuskassojen yhdistykseksi uuden lain voimaan tullessa. Uutta lakia sovelletaan kassoihin mainitun ajankohdan jälkeen, jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu.

Vanhan lain 27 §:n mukainen vararahasto ja 28 §:n mukainen varmuusrahasto muuttuvat uuden lain voimaan tullessa tämän lain mukaiseksi vararahastoksi.

175 §

Jos ennen uuden lain voimaantuloa rekisteröidyn vakuutuskassan sääntöihin sisältyy uuden lain vastaisia määräyksiä, on niiden sijasta noudatettava uuden lain säännöksiä.

Jos ennen uuden lain voimaantuloa rekisteröidyn kassan säännöt ovat uuden lain mukaan puutteelliset tai sisältävät uuden lain vastaisia määräyksiä, on kassan hallituksen viivytyksettä tehtävä kassankokoukselle ehdotus sääntöjen muuttamisesta uuden lain mukaisiksi. Sääntöjen muutoksille on kahden vuoden kuluessa uuden lain voimaantulosta haettava sosiaali- ja terveysministeriön vahvistus.

176 §

Jos ennen uuden lain voimaantuloa rekisteröidyn vakuutuskassan toimintapiiri on määritelty siten, että kassaan on voinut kuulua sellaisia jäseniä ja muita vakuutettuja sekä osakkaita, jotka 4 §:n mukaan eivät voi kuulua kassan toimintapiiriin, voivat nämä jäsenet, vakuutetut ja osakkaat jatkaa kassan toimintapiirissä 175 §:n säännösten estämättä myös uuden lain voimaantulon jälkeen, jos kassan sääntöihin on tästä otettu määräys. Tämän määräyksen nojalla kassassa voivat olla vakuutettuina myös ne henkilöt, jotka ovat tulleet osakkaan palvelukseen uuden lain voimaantulon jälkeen. Kassan on haettava tämän pykälän mukaiselle sääntömääräykselle sosiaali- ja terveysministeriön vahvistus 175 §:n 2 momentissa säädettyssä ajassa.

177 §

Ennen uuden lain voimaantuloa rekisteröitäväksi ilmoitettu vakuutuskassa sekä sellainen sääntöjen muutos, jolle on haettu vahvistusta ennen uuden lain voimaantuloa, saadaan rekisteröidä vanhan lain säännösten mukaisesti.

178 §

Vakuutuskassa voi uuden lain vahvistamisen jälkeen 175 §:n säännösten estämättä tehdä päätöksen sääntöjen muuttamisesta uuden lain mukaisiksi. Päätös tehdään vanhan lain mukaisessa järjestyksessä. Hakemus sääntömuutoksen vahvistamisesta voidaan tehdä ja sosiaali- ja terveysministeriön hakemuksen johdosta antama päätös rekisteröidä ennen uuden lain voimaantuloa merkinnällä, että vahvistetut säännöt tulevat voimaan aikaisintaan uuden lain voimaantulosta.

179 §

Sen estämättä, mitä 6 §:ssä säädetään vakuutuskassan jäsenmäärästä, ennen uuden lain voimaantuloa rekisteröity vakuutuskassa voi jatkaa toimintansa, jos se jatkaa vanhan lain aikana harjoitettua vakuutustoimintaa ja täyttää vanhan lain aikana sääntöihin vahvistetut vähimmäisjäsenmäärävaatimukset. Jos jäsenmäärä laskee sääntöihin vahvistettua vähimmäismäärää vähäisemmäksi tai jos kassan harjoittama vakuutustoiminta muuttuu luonteeltaan taikka kassan toimintapiiri tai etuudet muuttuvat, kassan on täytettävä 6 §:n vaatimukset kahden vuoden kuluessa siitä, kun jäsenmäärä on laskenut sääntöjen edellyttämää määrää vähäisemmäksi tai vakuutustoiminnan laadun tai toimintapiirin taikka etuuksien muutoksen sisältävä sääntömuutos on hyväksytty kassankokouksessa. Sosiaali- ja terveysministeriö voi erityisestä syystä jatkaa määräaikaa kassan hakemuksesta enintään viiden vuoden ajaksi, jos vakuutetut edut eivät siten vaarannu.

180 §

Niiden vakuutuskassojen, joiden vastuvelka ei uuden lain voimaan tullessa täytä uudessa laissa säädettyjä vaatimuksia, on katettava vajeus enintään 25 vuoden kuluessa lain voimaantulosta sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

181 §

Sosiaali- ja terveysministeriön vanhan lain 107 §:n nojalla antamat poikkeusluvut ovat voimassa neljä vuotta uuden lain voimaantulosta. Ministeriö voi kassan hakemuksesta jatkaa poikkeuslupien voimassaoloa neljän vuoden jälkeenkin enintään viiden vuoden ajaksi, jos vakuutetut edut eivät siten vaarannu. Hakemus luvan jatkamiseksi on tehtävä ministeriölle neljän vuoden kuluessa uuden lain voimaantulosta.

182 §

Sen estämättä, mitä 7 §:n 3 momentissa säädetään, vakuutuskassa saa edelleen omistaa ne osakkeet tai osuudet, jotka se sai omistaa ennen uuden lain voimaantuloa. Jos kassan omistamien osakkeiden tai osuuksien määrä tai laissa tarkoitettu määräämisvalta ylittää uuden lain voimaan tullessa siinä säädetyn enimmäismäärän, kassan suhteellinen osuus omistettavan yrityksen osakkeista, osuuksista tai määräämisvallasta ei saa nousta uuden lain voimaan tullessa olleesta määrästä. Mikäli kassan osuus on uuden lain voimaantulon jälkeen alentunut, mutta edelleen ylittää laissa säädetyn enimmäismäärän, kassan suhteellinen omistusosuus ei enää saa nousta näin alentuneesta määrästä.

183 §

Vakuutuskassan purkamista koskeva asia on käsiteltävä ja ratkaistava sekä ilmoitettava rekisteröitäväksi vanhan lain mukaan, jos julkista haastetta on haettu ennen uuden lain voimaantuloa.

Vastuun siirtämistä koskeva asia on käsiteltävä ja ratkaistava vanhan lain mukaan, jos sosiaali- ja terveysministeriön suostumusta on haettu ennen uuden lain voimaantuloa.

184 §

Ennen uuden lain voimaantuloa valitun hallituksen tai hallintoneuvoston taikka edustajiston kokoonpano on muutettava uuden lain mukaiseksi kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Toimitusjohtaja on ilmoitettava vakuutuskassarekisteriin kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut vakuutuskassan uuden lain mukaiset säännöt.

Ennen uuden lain voimaantuloa valittu hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen, tilintarkastaja tai selvitysmies voi siitä huolimatta, ettei

hän uuden lain mukaan saisi toimia kyseisessä tehtävässä, jäädä toimeensa uuden vaalin toimittamiseen saakka, enintään kuitenkin kahden vuoden ajaksi uuden lain voimaantulosta. Edellä sanottu koskee myös soveltuvin osin kassan nimenkirjoittajaa, joka on nimetty ennen uuden lain voimaantuloa.

185 §

Vanhan lain voimassa ollessa annettua kutsua kassankokoukseen on pidettävä laillisena, jos se on annettu sen lain säännöksiä noudattaen.

186 §

Ennen uuden lain voimaantuloa tehdyn kassankokouksen päätöksen pätemättömyyttä koskeva kanne tai muu vaatimus, joka on pantu vireille säädettyssä ajassa, on käsiteltävä loppuun ja ratkaistava vanhan lain mukaan.

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1992

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

187 §

Tilinpäätökseen, joka laaditaan ennen uuden lain voimaantuloa alkaneelta tilikaudelta, on sovellettava ennen uuden lain voimaantuloa voimassa ollutta lakia.

188 §

Mitä muualla laissa säädetään avustuskassasta, sovelletaan vastaavasti vakuutuskaassa. Jos muualla laissa viitataan avustuskassalakiin, on viittauksen katsottava tarkoittavan uutta lakia.

189 §

Uuden lain 8 luvussa säädetyt markkamäärät vastaavat vuodelle 1991 vahvistettua 94 §:ssä tarkoitettua palkkaindeksilukua.

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*